

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 6

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALN. KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU:

	STR.		STR.
PRZEMÓWIENIE PANA WICEPREMJERA I MINISTRA SKARBU INŻ. EUGENJUSZA KWIATKOWSKIEGO W KOMISJI BUDŻETOWEJ SEJMU	181	GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ: GÓRNICCTWO WĘGLOWE	189
KRONIKA GOSPODARCZA: SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH	187	HANDEL: KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	190

Od Wydawnictwa

Spowodu strajku drukarskiego zeszyt niniejszy wychodzi w znacznie zmniejszonych rozmiarach i z kilkudniowym opóźnieniem.

PRZEMÓWIENIE PANA WICEPREMJERA I MINISTRA SKARBU INŻ. EUGENJUSZA KWIATKOWSKIEGO W KOMISJI BUDŻETOWEJ SEJMU¹⁾

W ROZWOJU i w historii narodów i państw istnieją momenty, w których doktryny i teorie mają większy ciężar gatunkowy od faktów. W takim stanie znajdował się świat po ukończeniu wielkiej wojny. Odwrotnie, istnieją też okresy — jak naprzykład współcześnie — w których sytuacje i fakty mają wymowę nieskończenie silniejszą od wszystkich teoretycznych zasad czy tendencji. W całym świecie stosunek realizacji do koncepcji, stosunek osiągniętych rezultatów do podejmowanych wysiłków — czy to w obrębie instytucji o charakterze międzynarodowym, czy to wewnątrz poszczególnych państw — wyraża się znikomym ułamkiem. Kryzys obecny — jeden z najbardziej paradoksalnych i najbardziej niszczących, jaki ludzkość kiedykolwiek przeżywała — zmienił klimat gospodarczy. Obecnie wszystkie funkcje gospodarcze przesuwają się, jakgdyby pod działaniem prawa o powszechnej grawitacji, ku deficytowi, a zagadnienie utrzymania rentowności lub choć-

by tylko równowagi staje się zadaniem opornym i niezwykle trudnym w realizacji.

Wszystkie te objawy nie tylko nie ominęły Polski, ale — przeciwnie — spotęgowały się i pogłębiły bardzo znacznie. Byłoby to stosunkiem niezwykle powierzchownym i prymitywnym, gdyby chcieć upatrywać główne i najistotniejsze źródła zła w elementach nieodpowiedniej polityki gospodarczej. Podobnie, jak wiele innych państw i narodów, nie uchroniliśmy się ani od licznych fałszywych nastawień w zakresie gospodarczym — i to od samego początku — ani od szeregu błędów. Istotne jednak przyczyny naszych obecnych trudności gospodarczych mają charakter głębszy i bardziej strukturalny. Jaknajwiększy obiektywizm w ocenie tych przyczyn, uwolniony od wszelkich „rozgrywek politycznych“, powinienby się stać naczelną zasadą, gdyż jedynie na tej podstawie moglibyśmy odnaleźć kryterja i sprawdziany naszych działań w zakresie polityki gospodarczej. Ale już całkiem szczególnie znacznie winna mieć ta zasada w tym okresie czasu, w którym musimy walczyć z postępującą depresją, w którym obowiązkiem każdego Polaka jest

¹⁾ Wygłoszone w dn. 3/II 1936 r.

współdziałać, by załamać linię naszego rozwoju ku górze, by pobudzić wszystkie utajone siły indywidualne i zbiorowe do aktywnej walki o odrodzenie gospodarstwa narodowego.

Te strukturalne niedomagania dałyby się pokonać do następujących głównych elementów:

1. — Wieś polska, reprezentująca dynamicznie największy zbiornik sił ludzkich — jest prze-ludniona, niezorganizowana, ustawiona w kierunku od wschodu ku zachodowi na bardzo różnych szczeblach rozwoju i pozbawiona wszelkiego zapasu kapitałów ruchomych. Produkcja rolnicza uległa pierwszej światowemu wstrząsowi gospodarczemu i znalazła się nagle w atmosferze silnego deficytu. To uderzenie musiało wywołać u nas wstrząs o tyle głębszy, o ile większa jest proporcja ludności, czynnej w rolnictwie, do ludności, czynnej w innych zajęciach gospodarczych.

2. — Drugie uderzenie kryzysu przyszło na świat pracy. Nie należy jednak zapominać, że podstawą egzystencji chłopca w Polsce jest nie kapitał, ale praca. Uległ on więc po raz drugi — z całym światem pracy — klęsce, która prawie wykluczyła go z zasięgu zdolności konsumpcyjnych.

3. — Złagodzenie objawów nadmiaru przyrostu ludnościowego zostało uniemożliwione przez zahamowanie ruchu emigracyjnego.

4. — Pomimo dużego bogactwa w formie pracy i surowców proces rozwojowy został niezwykle utrudniony zarówno przez brak wolnych kapitałów, obliczonych na długoterminową amortyzację, jak niemniej przez konsekwencje utrudnionego zrastania się 3 dzielnic w jeden nowy i jednolity organizm gospodarczy.

5. — Urządzenie nowego Państwa i przystosowanie jego zniszczonego przez wojnę gospodarstwa do naszych nowych założeń handlowych i kalkulacyjnych wymagało wielkiego kapitału zakładowego. Fakt ten przyczynia się w największej mierze do wydrenowania wszystkich kapitałów obrotowych i ruchomych na cele inwestycyjnie amortyzujących się lub amortyzujących się powoli.

W tych warunkach miliony ludzi dostrzegają skutki zła, ono bowiem jest istotne i zasięgiem swym obejmuje szerokie horyzonty. Ale znacznie trudniej dostrzegalne są istotne przyczyny zła, a tem bardziej metody systematycznej walki i wysiłku dla skierowania nurtu naszego życia na drogę rozwoju. Stopniowo jednak utrwała się coraz powszechniej przekonanie, że z rachunku możliwości należy przynajmniej pewne elementy wykluczyć, a więc, że dyskusję programową należy skierować w łóżysko nieco węższe. Przynajmniej instynktownie odczuwamy wszyscy, że na pomoc zagraniczną w rozmiarach, zdolnych zaważyć wyraźnie i szybko na naszym rozwoju gospodarczym, czy to w formie finansowej, czy też w dziedzinie obrotu towarowego, czy wreszcie w formie otwarcia rynku pracy — liczyć nie możemy. Obowiązek ten spada na nasze własne barki i bezkarnie nikim w tym obowiązku wyręczyć się nie możemy.

Zdaje się również, iż coraz szerzej przenika świadomość, że poszczególne warstwy gospodarstwa społecznego — choćby nawet posiadały wszystkie elementy władzy w swoim ręku — nie byłyby w stanie odseparować się egoistycznie od skutków długotrwałego kryzysu. Ani rolnictwo, ani klasy pracujące, ani przemysł, ani handel, ani budżet państwowy nie mogą przejść do porządku nad faktem, że jesteśmy organizmem o przeważającej strukturze drobnorolniczej i wegetacyjnej, oraz że próby oderwania się od tego podłoża są zgóry skazane na niepowodzenie. Uświadamiamy sobie wreszcie, że kryzys obecny nie jest objawem jakiejś przemijającej niepogody gospodarczej, którą lada wiatr zmiecie z horyzontu; przeciwnie, pozostawi on po sobie trwałe skutki w strukturze gospodarstwa światowego, a żadna nowa, oderwana od rzeczywistości koncepcja gospodarczo-polityczna, nie potrafi już radykalnie zmienić położenia $\frac{3}{4}$ ludności świata. Nie mamy więc innych możliwości i innej drogi, jak podjęcie wyteźonej, trudnej i ciężkiej planowej pracy nad odbudową sił gospodarczych i organizacyjnych naszego społeczeństwa. W pracy tej napotkamy na przeszkody zewnętrzne i wewnętrzne — na przeszkody, płynące z nieświadomości i czasem ze złej woli. Wszystko to jednak nie może mieć wpływu na budowę zrębów i fundamentów tej pracy i na ustalenie dalszych drogowskazów naszego rozwoju. Jedno stwierdzenie w tem miejscu musi być dokonane. Rezultaty pozytywne zostaną osiągnięte tem prędzej i tem pewniej, a ich zasięg będzie tem szerszy i tem trwalszy, im silniej zdołamy zmobilizować wolę społeczną. Jeżeli egoizm będzie stopniowo spychany przez instynkt społeczny, jeżeli z chaosu krytyki i niecierpliwości pocznie się wyłaniać rzetelna walka poglądów o rzeczy ważne i sprawy istotne, zasadnicze dla naszej przyszłości, jeżeli rzucane hasła i programy będą wsparte na świadomości, że stawiający je wypełniłby je, gdyby sam ponosił odpowiedzialność za losy dzisiejsze i przyszłe narodu i Państwa — to dodatnie rezultaty mogą przyjść znacznie wcześniej, niż je dziś wolno przewidywać.

Do zadań fundamentalnych i wstępnych zaliczam akcję, mającą na celu przywrócenie równowagi budżetów publicznych.

Akcja równowagi budżetu państwowego w okresie kryzysu, po wyczerpaniu akumulatorów w postaci kredytu otwartego, kredytu emisyjnego, emisji biletów skarbowych i bilonu do granic, gospodarczo usprawiedliwionych i finansowo zdrowych — nie jest zadaniem łatwym. Nikomu jeszcze na świecie nie udało się bez trudności powrócić do tej równowagi.

Odzyskanie tej równowagi u nas jest jeszcze trudniejsze ze względu na charakter mało ścisłych potrzeb państwowych. Od 3 prawie lat rozwój wydatków państwowych wykazuje dość znaczną stabilizację, a nawet pewien wzrost. W pierwszym półroczu budżetowym 1933/34 r. wydatki te wahały się ok. zł 170 miljn. miesięcznie, w roku następnym — ok. zł 172 miljn., a w 1935/36 r. przekroczyły dość poważnie zł 180 miljn. miesięcznie.

W lutym i marcu 1934 r. mieliśmy rekord deficytu budżetowego: w pierwszym miesiącu — zł 49.3 miljn., w drugim — zł 58.3 miljn.

Odwrotnie — wpływy z danin publicznych i z monopolów, które według zamknięcia osiągnęły w 1929/30 r. wzwysł zł 2 600 miljn., do 1934/35 r. spadły o zł 1 milj. i wyniosły nieco ponad zł 1 600 miljn.

W okresie tak znacznego ruchu liczb uchwycenie równowagi budżetowej przedstawia znaczne trudności. Toteż nie mogę przyjąć moralnej odpowiedzialności na siebie, że postanowienie nasze odzyskania równowagi budżetu państwowego jest sprecyzowane jak najdokładniej i z poczuciem niezbędnego w tej pracy pesymizmu w odniesieniu do wszystkich części, działów, paragrafów i pozycji przedłożonego preliminarza. Mogę natomiast stwierdzić ponownie, że całość pracy została wykonana sumiennie i rzetelnie, z odsunięciem jakiegokolwiek tendencji czy to zaciemnienia obrazu finansowej gospodarki Państwa, czy to formalnego tylko potraktowania sprawy równowagi w budżecie. Przeciwnie, mogę z całym naciskiem podkreślić, że w liczbach globalnych — przy obecnym stanie rzeczy — budżet nasz jest realnie zrównoważony i, jeśli posiada usterki, to dwustronne, t. j. zbytniemu może optymizmowi jednych pozycyji przeciwstawia się zbytni pesymizm w innych, ale zawsze w granicach minimalnego błędu.

W okresie prac parlamentarnych nad preliminarzem budżetowym zdołaliśmy jednak — w harmonijnej współpracy z przedstawicielami Izb Ustawodawczych — przeprowadzić dalsze, dość znaczne korektury preliminarza w tym sensie, aby obniżyć nieco liczby globalne budżetu, wzmocnić realność poszczególnych pozycyji, nie naruszyć ostatecznej równowagi preliminarza, a wreszcie by znaleźć nowe kredyty na wydatki tak bezspornie ważne, jak oświata, względnie akcja, związana z klasyfikacją gruntów.

Toteż najistotniejsze zmiany budżetowe odnoszą się bądź to do budżetu M-stwa Skarbu, bądź też do działów, związanych bezpośrednio z tym resortem, jak dział obsługi długów państwowych.

Budżet M-stwa Skarbu w całym budżecie państwowym można uznać za stosunkowo skromny. Bez wydatków na emerytury i renty i bez obsługi długów państwowych wynosi on w stosunku do reszty preliminarza ok. 6.6%. Odwrotnie przedstawia się u nas np. pozycja na obsługę emerytur i rent. Doszliśmy pod tym względem do sytuacji zupełnie szczególnej. Narzekania emerytów są dość powszechne i częściowo usprawiedliwione. Jednak zredukowana obecnie obsługa tych pozycyji wynosi jeszcze ok. 12% budżetu globalnego (budżetu bez długów — 13%), gdy ta sama pozycja wynosi w nowym, niezwykle zredukowanym, budżecie Francji 3.9% (a w budżecie bez obsługi długów 7%), w Rumunji 8.7%, we Włoszech 9.7%, a są to państwa, które mają dość znaczny i naturalny przyrost emerytów i równocześnie brały w wojnie czynny udział.

Nasz system podatkowy posiada niewątpliwie wiele istotnych wad i powoduje w nie-

jednym wypadku zniekształcenie procesów rozwojowych w gospodarstwie społecznym. Istnieją tu wady merytoryczne i formalne. Obok znacznego obciążenia i bardzo nierównomiernego rozkładu ciężarów podatkowych nadmiernie rozbudowany system przywilejów podatkowych, a aparat fiskalny, przeciążony i zdezorientowany, popełnia błędy, których poszczególne przykłady cytowane bywają w prasie i w dyskusjach publicznych jako curiosa.

Przebudowa tego systemu, scharmonizowanie celów polityki podatkowej z zadaniami polityki gospodarczej i z tendencją ułatwienia rentowności w procesach gospodarczych, wyszkolenie technicznego personelu — to zadanie niezwykle skomplikowane, a utrudnione przez wyczerpanie zasobów i rezerw skarbowych w okresie kryzysu. Do gruntownej i merytorycznej reformy nie jesteśmy w chwili obecnej przygotowani. Mimo to i w chwili obecnej istnieją możliwości przygotowania projektów zasadniczych i scalania niektórych podatków.

Część pierwsza tych prac została wykonana w okresie dekretowym, gdyż stała w ścisłym związku z budżetem. Aparat podatkowy pomimo wzrostu liczby urzędników i dużych wysiłków nie pokonywał już swych zadań, powstawała więc konieczność dalszego zwiększania kosztu tego aparatu.

Reformę w dziedzinie prawa formalnego zainicjowała zmiana ordynacji podatkowej, przewidująca m. in. możliwość zlecenia poboru podatków władzom samorządowym. Reforma w kierunku usuwania różnych nadbudówek podatkowych znalazła wyraz w scaleniu szeregu podatków. W szczególności scalone zostały: z podatkiem dochodowym dodatki kryzysowy i 15%-owy; z podatkiem od nieruchomości — dodatki kryzysowy i 15%-owy i nadzwyczajna danina majątkowa; z podatkiem przemysłowym — dodatek 15%-owy, nadzwyczajna danina majątkowa, 10%-owy interwencyjny, 25%-owy samorządowy, a nawet obciążenie z tytułu opłat stemplowych od rachunków i pokwitowań; z podatkiem od kapitałów i rent — dodatek 15%-owy.

We wszystkich tych podatkach płatnik, który dotychczas miał do czynienia w każdym z nich z kilkoma sumami, będzie obecnie do czynienia tylko z jedną sumą, obliczoną od podstawy wymiaru według jednolitej stopy podatkowej. Na podkreślenie zasługują zmiany, wprowadzone w podatku przemysłowym i w opłatach stemplowych; zniesiono bowiem uciążliwe opłaty stemplowe od rachunków, wymagające wprost natrętnej kontroli skarbowej, a ubytek budżetowy z tego tytułu skompensowano przez odpowiednią kalkulację stawek podatku przemysłowego. Skasowano podatek od placów budowlanych jako odrębną daninę i poddano place budowlane podatkom od nieruchomości według niższej stopy procentowej. Zmiany te upraszczają znacznie system wymiaru i poboru danin, a wraz z opracowywaniem obecnie uproszczeniem rachunkowości podatkowych uporządkują niewątpliwie tę dziedzinę.

Niezależnie od powyższych zmian wprowadzono również pewne reformy w kierunku obniżenia

dotychczasowego obciążenia podatkowego. Powyższe reformy nie wyczerpują, oczywiście, tego zagadnienia. Jest jeszcze bardzo wiele do zrobienia, chociażby tylko w zakresie unifikacji niektórych danin, które dotychczas jeszcze w podstawach swych opierają się na ustawodawstwie dzielnicowym. Zanim jednak będzie mogła być przeprowadzona np. unifikacja podatku gruntowego, musi być najpierw ukończona zapoczątkowana w r. ub. klasyfikacja gruntów. W porozumieniu z samorządem gospodarczym powołana została wreszcie do życia specjalna komisja podatkowa, której zadaniem będzie stopniowe przeprowadzenie całego materiału obserwacji, wniosków i postulatów celem scharmonizowania tych 2 podstawowych i często przeciwstawnych sobie **tendencji**: zabezpieczenia dochodów Skarbowi dla umożliwienia Państwu wywiązywania się ze swych naczelnych zadań — wyrastających nie tylko w imię współczesności, ale i przyszłości, oraz umożliwienia rozwoju gospodarstwa prywatnego, z tendencją uprzywilejowania procesów wytwórczych i inwestycyjnych, opierających się o przerób surowców krajowych i stwarzających możliwości nowej produktywnej pracy i nowej ekspansji handlowej w przeciwstawieniu do operacji spekulacyjnych lub niezwiązanych z podstawowymi potrzebami rynku polskiego. W tej pozytywnej działalności gospodarczej kapitał zagraniczny może liczyć na najlepszą wolę i równorzędne traktowanie z kapitałem czysto polskim.

Jeżeli jednak dostrzegamy słusznie błędy i niedomagania w polityce podatkowej ze strony urzędów skarbowych, to nie możemy zamykać oczu i na duże niedomagania w stosunku obywateli do Skarbu Państwa. Istnieją, oczywiście, trudności płatnicze ze strony obywateli zarówno ze względu na kryzys gospodarczy, jak też i ze względu na niejednokrotnie nieprawidłowy wymiar podatków. To jest zrozumiałe i wymaga ingerencji władz i reprezentacji społeczeństwa. Jednakże istnieje i to w wielu wypadkach świadome uchylanie się od obowiązku podatkowego.

Zwróciłem uwagę władz na to zjawisko. Odcinając urzędy od zbytnej formalistyki wymiarowej i egzekucyjnej, polecę zająć się indywidualnymi nadużyciami podatkowymi. Poleciłem przedstawić sobie do wglądu akta podatkowe szeregu osób i instytucji, które głoszą nieraz wzniosłe zasady w stosunku do Państwa. Z ubolewaniem przekonywam się, że istnieją w tych wypadkach duże zaległości podatkowe i to w podatkach, które te instytucje — jako pracodawcy — od swoich pracowników nierzadko już przed kilku laty pobrały i do kasy skarbowej nie odprowadziły. Zaległości te powinny być niezwłocznie wyrównane. Musimy więc współdziałać również w kierunku podniesienia obustronnej moralności podatkowej, gdyż to ułatwi, przyspieszy i rozszerzy ramy koniecznej reformy.

Drugie zagadnienie, związane ze stroną dochodową budżetu, to bez pośrednia działalność gospodarcza Państwa. Nie należy do grupy doktrynalnych przeciwników etatyzmu. Zadaniem jednak naczelnym Ministra Skarbu jest dbać o interes Skarbu i dlatego jestem przeciwnikiem zarówno podrzucania Państwu

wszystkich deficytowych, zdeorganizowanych i przestarzałych przedsiębiorstw, które często już się urodziły z pierwotnym grzechem deficytu, jak również przeciwnikiem finansowania pomysłów i imprez gospodarczych, wymyślonych przez jednostki o niepohamowanej ekspansji, a pozbawionych sensu. Zdrowy rozsądek nakazuje największą oględność ze strony Państwa w jego poczynaniach, dotyczących bezpośredniej działalności gospodarczej. Nie możemy zaspokoić tyłu celów istotnych wysoko postawionych w hierarchji potrzeb państwowych — **tem bardziej** więc nie możemy przy pomocy środków państwowych niszczyć działalności gospodarczej własnych obywateli, jeżeli szczególne względy tej działalności nie uzasadniają. Pragniemy uczynić tu pewne posunięcia, nakazane przez zdrowy rozsądek: a) została powołana komisja dla zbadania tego zagadnienia, b) nowe inwestycje w przedsiębiorstwach państwowych będą badane z punktu widzenia ich celowości gospodarczej, c) zostaną **unormowane** przepisy bilansowe i podatkowe, d) nastąpi sprzedaż niektórych obiektów w ręce kapitału krajowego przy zapłacie części gotówką z uprzywilejowaniem podatkowym i zobowiązaniem utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu. Rentowność wszystkich przedsiębiorstw skomercjalizowanych wyniosła w 1934/35 r. — 4,3%. Wpłaty przedsiębiorstw państwowych w ostatnich latach wzrastają.

Wreszcie parę słów o wpłatach kolei i poczt do budżetu. Jest to operacja nadzwyczajna, lepiej jednak by zaopatrywały się w kredyt na cele inwestycyjne przedsiębiorstwa, które mogą wygospodarować dochód, niż Skarb na cele deficytu budżetowego.

Strona wydatków naszego preliminarza zamyka się prawie identyczną sumą, jak strona dochodów. Przy uwzględnieniu zmian, zaproponowanych przez P. Referenta, oraz zmian w budżecie Min. Rolnictwa i Ref. Roln. (wpłata zł 3 miljn. z Lasów Państwowych), w Min. Oświaty (podwyższenie kredytów o zł 7 800 000), w Min. Opieki Społecznej (zmniejszenie dochodów o zł 250 000), w Rentach Inwalidzkich (zwiększenie o zł 29 035 323) — zamykamy stronę dochodów sumą zł 2 220 269 900, a stronę rozchodów — sumą zł 2 220 193 577.

Zadłużenie wewnętrzne w okresie kryzysu wzrastało szybko; bez uwzględnienia kredytu bezprocentowego w Banku Polskim wyniosło ono na dz. 1/I 1930 r. zł 512.6 miljn., na dz. 1/I 1932 r. — zł 593.4 miljn., na 1/I 1936 r. — zł 1 483.4 miljn. Skoro przeprowadzono redukcję oprocentowania w zobowiązaniach prywatnoprawnych, w zobowiązaniach hipotecznych z 6% do 5%, w zobowiązaniach rolniczych, musiało i Państwo zmniejszyć nieco koszt swego zadłużenia. Szło też o taką amortyzację wewnętrznych pożyczek emisyjnych, by powstała na rynku pewność, że będzie programowo dokonana. Pożyczkę Konsolidacyjną, którą w tym celu wypuszczono, wyposażono w duże przywileje podatkowe, oraz — na wzór amerykański — w umorzenie z nadpłaty. Dokonywując tej konwersji, pozostawiliśmy niezmienione 2 pożyczki premjowe.

Nieco inaczej przedstawia się sprawa z adłużenia zagranicznego. Skutkiem wstrzymania obsługi długów wojennych przez wszystkie prawie państwa, oraz spadku dolara — obsługa długów zagranicznych emisyjnych zmniejszyła się o ponad połowę i wynosi obecnie ok. zł 110 miljn. rocznie. W obsłudze tych długów Państwo nasze wywiązywało się ze swych zobowiązań jak najakuratniej i, oczywiście, tak samo postąpi i w przyszłości. O żadnej zmianie tych warunków czy to w drodze dekretu, czy zarządzenia mowy być nie może, gdyż obsługa ta jest takim samym naszym obowiązkiem, jak przestrzeganie zasady zdrowej waluty. Jeżeli więc w ostatnich dniach, na podstawie jakiejś plotki, obniża się kurs pożyczki stabilizacyjnej na giełdzie warszawskiej, to, oczywiście, nie mam obowiązku walczenia z każdą taką nierozsądną plotką i chronienia interesów osób nerwowych, które do dzisiejszego dnia nie zrozumiały podstawowych zasad naszej polityki finansowej w stosunkach zagranicznych i wewnętrznych.

Sytuacja na rynku pieniężnym w Polsce w grudniu i styczniu uległa naogół dość korzystnej poprawie. Jeśli chodzi o sytuację walutową w Banku Polskim, to w grudniu mieliśmy nadwyżkę skupu walut, a w styczniu bardzo nieznaczny odpływ, nieprzekraczający zł 4 miljn. Stan zapasów złota w styczniu pozostał niezmienny. Wzrost kapitalizacji wewnętrznej rozwija się normalnie. Przyrost wkładów w P. K. O. wyniósł w grudniu r. ub. ok. zł 9 miljn., a w styczniu r. b. ok. zł 13.5 milin. Rynek walutowy jest spokojny. Rentowność operacji bankowych w bankach prywatnych wzrosła w 1935 r. w porównaniu z 1934 r.

W tem miejscu muszę sprostować pogłoski, które do mnie doszły, w związku z zamierzeniem zmianami statutu Banku Polskiego. Zmiany te dokonywane były już kilkakrotnie na drodze ustawodawczej, bo tylko w tej drodze dokonane być mogą. Ostatnio zmiany te były dokonane w r. ub. Wszystkie obecnie projektowane przez Bank Polski zmiany są uzgodnione z Ministrem Skarbu, chociaż Bank Polski posiada od początku bardzo szeroką autonomję i będzie ją posiadał nadal. Jest to właśnie organiczną potrzebą instytucji emisyjnej. Prawa Ministra Skarbu, ustalone ostatecznie w 1931 r., nie ulegają, oczywiście, najmniejszej zmianie.

Wreszcie jestem obowiązany poświęcić parę słów zagadnieniu wydatków poza budżetowych. W roku budżetowym 1936/37 nie przewidujemy pokrywania jakichkolwiek wydatków zwyczajnych w drodze operacji kredytowych. Natomiast przewidujemy takie operacje na cele wydatków nadzwyczajnych, t. j. ściśle inwestycyjne. Jest to zarówno potrzeba gospodarsza społecznego, jak i potrzeba Skarbu Państwa, a nie „nakręcanie konjunktury“ w sposób sztuczny. Przygotowywany plan inwestycyjny na rok 1936 jest dość skromny — gdyż musi zamykać się w granicach naszych finansowych możliwości. Plan ten nie uzyskał jeszcze aprobaty Rządu, mogę więc jedynie powiedzieć, na jakich opiera się zasady. Zasady te są następujące:

niewyczerpywanie wewnętrznego rynku finansowego; mobilizacja należności i możliwości z rynków zagranicznych; oparcie inwestycji na możliwie 100% zakupach w kraju; tendencja redukcji należności dłużnych u dostawców.

Jeśli chodzi o grupy inwestycji, które obejmujemy planem, to projektujemy kredyty na poparcie ruchu budowlanego, w tem również na budownictwo robotnicze i wiejskie; dalej przewidujemy inwestycje kolejowe i drogowe, dokończenie zasadniczych inwestycji pocztowych, inwestycje samorządowe, elektryfikacyjne, roboty regulacyjne wodne, oraz związane z akcją parcelacyjną.

Plan ten zaabsorbuje ok. zł 200 miljn., przy czem w razie konkretnych możliwości finansowych mogłyby być rozpoczęte ponadto plan 4-lecia 1937—1940.

Wysoka Komisjo! Okres dekretowy miał charakter zabiegu chirurgicznego. Jako taki nie może stanowić sam przez się programu uzdrowienia gospodarstwa narodowego. Skutki częściowe — dodatnie — z wydanych dekretów powstały już w okresie końca grudnia i całego stycznia. Wpływy skarbowe, po odjęciu danin nadzwyczajnych, są nieco większe, niż w analogicznych okresach przed rokiem. Sytuacja kasowa poprawiła się, a ultimo stycznia było znacznie łatwiejsze, niż w okresie października i grudnia.

Musimy obecnie przejść, oczywiście z ostrożnością, która jest nakazana przez fakt długotrwałej choroby gospodarczej i wyczerpanie rynku — do formowania elementarnej programowej odbudowy i stopniowego ożywienia życia gospodarczego.

Zanim przejdę do scharakteryzowania celów, które przyświecać nam winny w tej programowej odbudowie, muszę jeszcze poświęcić parę słów ostatnim posunięciom, mającym bezpośrednio znaczenie dla życia gospodarczego.

Do odciążenia, wymienionych przeze mnie przy składaniu budżetu, przybyły nowe. Przybyło więc zmniejszenie wydatków na ubezpieczenia społeczne, co stanowi tylko pewnego rodzaju prowizorium. Po zbadaniu sprawy okazało się, że reforma ubezpieczeń społecznych wymaga bardzo gruntownego przepracowania, że „na kolanie“ załatwiona być nie może. Stanowi ona przedmiot bardzo żywego zainteresowania całego świata pracy. Zbyt pośpieszna reforma stworzyłaby zjawisko z każdego punktu widzenia bardzo niepożądane. Nie chcąc więc odkładać sprawy odciążenia w tym zakresie do przyszłej reformy, spowodowałem doraźne odciążenie, które oczywiście nie jest rozstrzygnięciem zagadnienia zasadniczego; to zagadnienie zasadnicze musi być bardzo dokładnie przepracowane i publicznie przedyskutowane.

Taryfa osobowa — obok towarowej, która została obniżona na ok. zł 80 miljn. — została zredukowana na ok. zł 10 miljn.

Dla wsi wprowadzamy dalsze ulgi kredytowe w zakresie Banku Akceptacyjnego. Wzmocniona została nieco akcja parcelacyjna przez przejęcie na cele parcelacyjne gruntów, należących do Banku Gospodarstwa Krajowego; przeznaczono pewne fundusze na mleczarstwo i chłódnie; przystąpiono do budowy elewatora w Gdyni. Rolnicy

zostali przyciągnięci do akcji kompensacyjno-traktatowej — tam, gdzie kompensacja odgrywa dla rolnictwa poważną rolę. Zostały przeprowadzone wysiłki w kierunku pomocy dla rolnictwa, dotkniętego przez klęski elementarne, jak przez powódź w Małopolsce i przez posuchę w województwach zachodnich.

Do odciążenia muszą zaliczyć zagadnienie odciążenia pracowników państwowych, nad którym to zagadnieniem pracujemy, przeznaczając na akcję odciążeniową dużą część spłat, które od urzędników będą wpływały do Skarbu Państwa. Wreszcie w skromnym zakresie będą przeprowadzone awanse urzędnicze.

Jakie teraz stoją przed nami z a s a d n i c z e c e l e, do których powinniśmy dążyć?

1. — Musimy na pierwszym miejscu postawić systematyczne wzmocnienie gospodarstwa wsi, a drobnego rolnictwa w szczególności.

2. — Musimy zwrócić uwagę na zdobywanie rynku wewnętrznego przez naszą produkcję, a w szczególności na zdobywanie kresów wschodnich, które w puli konsumpcyjnej nie odgrywają właściwie aktywnej roli.

3. — Musimy dążyć do ochrony procesów rentownych w gospodarstwie. Nie uda się, oczywiście, z miejsca zwrócić dotychczasowej polityki, ale musimy w naszej polityce skarbowej, podatkowej i w stosunku aparatu państwowego do zagadnień gospodarczych odwrócić się od płatników opieszłych i ludzi bankrutujących, a skierować uwagę na tych, którzy potrafią pracować pozytywnie — pracować, jeśli ktoś woli to słowo, rentownie.

Chodzi tu bowiem o zrozumienie, że gospodarstwo musi dążyć nie ku żadnym innym idealnym celom, ale ku rentowności i że na tej rentowności opiera się powodzenie samego społeczeństwa, powodzenie Państwa i Skarbu Państwa.

4. — Musimy dążyć do rozwoju przemysłu, handlu i rzemiosła, opartego o własny surowiec i potrzeby rynku wewnętrznego, nie tylko jako zagadnienia gospodarczego, związanego z wielkimi naturalnymi bogactwami w Polsce, ale również jako zagadnienia, wiążącego się z odpływem nadmiaru ludności ze wsi.

5. — Musimy przejść następnie do planowania inwestycji w tym celu, ażeby umożliwić planowanie prac przemysłowych. Dotychczas dzieje się w ten sposób, że jeżeli powstanie doraźna potrzeba, to zamawia się np. 120 tys. t produktów żelaznych dla kolei państwowych. Oczywiście, odrazu następuje zupełna zmiana konjunktury w hutach. Przyjmuje się robotników, uruchamia się i remontuje piece. Wykonuje się zamówienia w ciągu 3—4 miesięcy, potem zamyka się hutę, wydalą robotników i stwarza obciążenie dla Funduszu Bezrobocia. Zupełnie inaczej wyglądałoby to zagadnienie, gdybyśmy wprowadzili kilkoletnie plany zamówień, chociażby w zakresie tak minimalnych potrzeb, jakie pokrywamy obecnie, lub pokrywaliśmy w roku ubiegłym. Wtedy przemysł mógłby przejść do planowania produkcji i, oczywiście, koszty tej produkcji będą się kształtowały zupełnie inaczej, aniżeli obecnie. Zasadniczym

celem tego planowania inwestycyjnego powinno być dążenie do ujednostajnienia struktury gospodarczej 3 dzielnic, które jeszcze po dzień dzisiejszy, mimo tylu lat niepodległości, wykazują odmienną strukturę w niektórych działach gospodarstwa narodowego, co naturalnie niezmiernie utrudnia politykę gospodarczą.

6. — Dostosowanie nowych operacji finansowych, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych, do możliwości płatniczej w Polsce.

7. — Reforma naszej ekspansji handlowej, a więc taka przebudowa naszych traktatów handlowych, taryfy celnej — taka strukturalna przebudowa, która wyrażała jakąś podstawową myśl. Prawie każdy nasz traktat handlowy, a zawarliśmy ich dużą ilość w ciągu kilkunastu lat niepodległości — jest zrobiony bardzo inteligentnie. Ale gdybyśmy chcieli wszystkie te traktaty zebrać razem i wydobyć z nich jakąś myśl polityczną, oraz zbadać, jaką politykę państwową reprezentują — to się nie nie wyłuska.

Jako poszczególne interesy traktaty te były zrobione dobrze, ale jako całość nie reprezentują jednolitej myśli politycznej.

Idzie mi tu o pewne zasadnicze cechy, które nasza polityka handlowa mieć powinna, bo z polityką tą wiążą się organicznie taryfy celne. Jeżeli taryfy te będą powstawać jako rezultat targów z poszczególnymi grupami gospodarczymi, to oczywiście nie będą mogły wykonać swoich funkcji gospodarczych i nie będziemy mogli zapewnić im na wiele lat trwałej i nienaruszalnej linii.

8. — Wreszcie ostatni punkt, który dla reprezentowanego przeze mnie resortu jest dziś najważniejszy — to oszczędność w wydatkach publicznych: państwowych i samorządowych. Z tego hasła oszczędności musi wynikać próba organicznej przebudowy struktury i funkcji Państwa. Jak to zadanie da się wykonać — nie umiem dziś jeszcze powiedzieć. Jest to zagadnienie niezwykle trudne i skomplikowane. Tu jednak leży istota rzeczy, tu dopiero budżet może ulec nie kompresji — bo ja wcale nie dążę do tego, by mieć mniejszy budżet, przeciwnie, chciałbym, by budżet był w przyszłości większy, jeśli tylko będą po temu możliwości, ale poszczególne jego pozycje będą mogły być obrócone na cele ściśle i bezpośrednio związane z podstawowymi zadaniami i funkcjami Państwa.

Nie pragnę Panów ludzić, że hasła te staną się wkrótce pełną rzeczywistością. Przejście od stanu obecnego do stanu normalnego jest zadaniem niesłychanie trudnym. Są jednak w historii narodu realne dowody niezwykłych i nieoczekiwanych sukcesów, gdy zjawiała się skoncentrowana wola społeczna, świadomość celu, wysiłek pracy i cierpliwości. Dla tego wysiłku zbiorowego pragnę zjednać jaknajwięcej grup społecznych — nie w imię interesu Rządu, lecz w imię przyszłości i rozwoju Państwa i Narodu i w imię lepszej przyszłości licznych rzesz naszych obywateli. Silniejszy gospodarzo obywatel — chłop, robotnik, inteligent, kupiec, przemysłowiec — to silniejszy Skarb i silniejsze Państwo.

KRONIKA GOSPODARCZA

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PRZEMÓWIENIE PANA MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH JULJUSZA PONIATOWSKIEGO W KOMISJI BUDŻETOWEJ SEJMU

W przemówieniu swem na posiedzeniu Komisji Budżetowej Sejmu w dn. 1 lutego r. b. Pan Minister Rolnictwa i Ref. Roln. Juliusz Poniatowski oświadczył, że odkłada ogólną ocenę sytuacji rolnictwa do przemówienia na plenum Sejmu. Obecnie chce przedewszystkiem stwierdzić, że całkowicie podtrzymuje ocenę sytuacji, jaką dał w r. ub. Wyjście z ciężkiej sytuacji rolnictwa jest możliwe nie drogą jakichś nadzwyczajnych zarządzeń czy doraźnych posunięć, ale drogą powolnego, upartego wysiłku całego społeczeństwa.

Gdy w całości gospodarstwa społeczne wieś w związku z coraz to pogłębiającym się kryzysem zaczęła odgrywać coraz to bardziej znikomą rolę — zaczęło tej wsi brakować, jako niezbędnego i podstawowego ogniwa. Zaczęto doceniać rolę wsi, zwrócono na wieś baczną uwagę. Przechodząc do liczb budżetowych, Pan Minister dzieli całą sumę wydatków w kwocie zł 60 miljn. na 3 pozycje. Przeszło zł 28 miljn. wynoszą wydatki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, przeszło zł 12 miljn. przeznaczają się na popieranie obrotu rolniczego, ok. zł 20 miljn. przeznaczają się na zwykły budżet administracyjny dwóch połączonych Ministerstw: Rolnictwa i Reform Rolnych. Pan Minister zatrzymuje się przy sprawie premjowania eksportu zboża. Premjowanie to zostało w 1935 r. nieco osłabione, co spowodowało poważne zmiany w eksporcie: w 1934 r. wywieziono zagranicę 430 tys. t. zbóż, podczas gdy w 1935 r. tylko 250 tys. t. Na premjowaniu eksportu na dłuższy czas nie można zakładać pomyślności rolnictwa, w tej walce konkurencyjnej nawet bardzo zasobne kraje zagranicy zniechęcają się do tych wielkich wydatków, a my nie wytrzymamy konkurencji. Zdaniem Pana Ministra, na dalszą metę naszym skutecznym orężem w walce konkurencyjnej jest nasza łatwość i taniość wykładanej przez nas pracy w rolnictwie.

Efekt tych wkładów, które dotychczas szły i idą na premjowanie eksportu rolnego, byłby bezporównania większy, gdyby były one przeznaczone na inne cele rolnicze, na zorganizowanie sieci zbytu, na podniesienie kultury rolniczej, na obniżenia podatkowe. Na uwagę zasługują rezultaty usiłowań Rządu, zmierzających do przesunięcia polityki eksportowej z odcinka zbożowego na odcinek produkcji zwierzęcej. Zwiększenie wywozu tego spowodowało większy napływ pieniędzy na wieś, co ze swej strony miało wpływ na drgnięcie wskaźnika zakupów ze strony wsi. Na sytuację na wsi poważny wpływ miały również zarobki, płynące z prac inwestycyjnych, tam podejmowanych. Te przyczyny sprawiły, iż spadek dochodów wsi został powstrzymany, że wieś jakby poczuła grunt pod nogami, od którego mogłaby się odbić, aby iść ku górze,

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SENATU. — W dn. 4 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Senatu, na którym dokonano wyboru 4 członków Kontroli Długów Państwa. Wybrani zostali PP. Sen.: Bisping, Bniński, Maleszewski i Śliwiński. Na tem posiedzeniu Senat przyjął w brzmieniu, przez Sejm uchwalonem, następujące projekty ustaw w sprawie ratyfikacji następujących umów międzynarodowych: podpisanego w Warszawie dn. 5/IX 1935 r. protokołu dodatkowego do

konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską i Czechosłowacją z dn. 10/II 1934 r., konwencji handlowej między Polską i Kanadą, podpisanej w Ottawie dn. 3/III 1935 r., międzynarodowej konwencji o ujednostajnieniu niektórych zasad, odnoszących się do przywilejów i hipotek morskich, podpisanej w Brukseli dn. 10/IV 1926 r., oraz konwencji międzynarodowych: 1) dotyczącej konosamentów i 2) dotyczącej ograniczenia odpowiedzialności właścicieli statków morskich.

PRACE KOMISJI BUDŻETOWEJ SEJMU. — Dn. 30/I r. b. na posiedzeniu Komisji rozpatrywany był budżet Ministerstwa Komunikacji. Referował Pos. Starzak. Po stronie dochodów figuruje suma zł 28·5 miljn., na co składa się m.in. Państwowy Fundusz Drogowy zł 26·3 miljn. i Drogowy Fundusz Pożyczkowy zł 0·5 miljn. Wydatki opiewają na kwotę zł 42·5 miljn., w czem Państwowy Fundusz Drogowy zł 25·5 miljn. i Drogowy Fundusz Pożyczkowy zł 0·5 miljn. Rozchody zmniejszono o sumę zł 5 455 tys., czyli o 11%.

Przy omawianiu działu robót publicznych referent stawia wnioski o podwyższenie kredytu o zł 200 tys. w związku z ukazaniem się dekretu o premjowaniu pojazdów mechanicznych. Omawiając program inwestycji wodnych, referent podnosi, że ogólny koszt realizacji tego programu miał wynieść zł 73 miljn., na co składać się miało zł 6 miljn. z budżetu Ministerstwa Komunikacji, zł 25 miljn. z Pożyczki Inwestycyjnej, zł 22 miljn. z dotacji Funduszu Pracy i zł 20 miljn. z zagranicznego kredytu budowlanego. Termin wykonania określono na dz. 5/XI 1938 r. W bieżącym okresie przeznaczono na roboty wodne z budżetu zł 2 320 tys., z Pożyczki Inwestycyjnej — zł 12·5 miljn., z Funduszu Pracy — zł 9 370 tys. — razem zł 24 190 tys. W roku 1936/37 kredyty na budowę wodne w budżecie wynosić mają zł 1 280 tys. Mówca wnosi o zwiększenie kredytu o zł 2 miljn. Referent omawia stan dróg i stwierdza, że na utrzymanie istniejących obiektów potrzebny jest kredyt w wysokości zł 44 miljn. Dotychczas w ramach ogólnego planu wydano na roboty drogowe sumę zł 77 562 tys. Na rok 1936/37 przeznaczają się globalnie kwotę zł 96 440 tys. na utrzymanie i budowę dróg i mostów, przyczem na kwotę tę składa się: zł 6 230 tys. na płace i administrację, zł 230 tys. na studia i projekty, zł 12 500 tys. na utrzymanie dróg i mostów, zł 40 530 tys. na ulepszenie nawierzchni, zł 3 800 tys. na budowę dróg państwowych, zł 7 400 tys. na budowę mostów państwowych, zł 7 250 tys. na zapomogi dla samorządów, zł 18 500 tys. na spłatę zobowiązań. Środki na pokrycie tych wydatków pochodzą z źródeł budżetowych i pozabudżetowych. Państwowy Fundusz Drogowy przynosi we wpływach zł 26 300 tys., w wydatkach zaś zł 25 500 tys. Około 71 miljn. na wydatki drogowe — to wpływy ze źródeł pozabudżetowych. Referent omawia szczegółowo zagadnienie motoryzacji kraju, podkreślając konieczność rozwinięcia własnego przemysłu samochodowego. Przechodząc do omawiania bilansu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” — referent przytacza, że bilans tego przedsiębiorstwa wraz z komunikacją samochodową za 1934 r. zamyka się po stronie aktywów i pasywów sumą zł 8 336 375 812. Z porównania ze stanem z dn. 21/XII 1933 r. wartość całego majątku P. K. P. wzrosła o zł 51 802 200. Czysty zysk eksploatacyjny wyniósł zł 100 807 761. Referent traktuje wyniki gospodarki za 1934 r. jako dodatnie w porównaniu z 1933 r., który został zamknięty niedoborem w wysokości ponad zł 40 miljn. Zadłużenie P.K.P. na 1/XII 1935 r. wynosiło kwotę zł 447 299 350, przyczem w ciągu roku zmniejszyło się o zł 80 143 450. Referent omawia politykę P. K. P., dostosowaną do akcji zniżek cen i polityki deflacyjnej, przyczem podkreśla, że w ostatnich 2 latach suma zniżek wyniosła kwotę zł 217 miljn. Na płace przeznaczają się kwotę zł 358 088 tys., budżet emerytur, zaprzężeń i ubezpieczeń wynosi na rok bieżący zł 93 790 tys. Referent omawia następnie sprawy komunikacji samochodowej i lotniczej. Uchwałą z dn. 23/XI 1935 r. plan finansowo-gospodarczy P. K. P. został przez Radę Ministrów za

twierdzone i na 1936 r. ustala sumę wpływów zwyczajnych zł 894 308 tys., rozchody zwyczajne zł 814 955 tys., nadzwyczajne zł 4 353 tys. Nadwyżka wpływów w wysokości zł 75 miljn. stanowi wpłatę do Skarbu Państwa, włączoną do budżetu na rok 1936/37. Zatwierdzony został również preliminarz wpływów i wydatków Funduszu Inwestycyjnego P. K. P. w wysokości zł 78 200 tys. Na budowę nowych linii przewiduje się zł 17 920 tys. Na wzmiankę zasługują roboty elektryfikacyjne węzła warszawskiego, których zakończenie przewidziane jest na sierpień 1936 r. Po referacie zabrał głos Pan Minister Komunikacji J. Ulrych, który podkreśla na wstępie, że nadanie przedsiębiorstwu P.K.P. charakteru przedsiębiorstwa skomercjalizowanego nie uwalnia go od spełniania zadań ogólnopństwowych, nie tylko więc przewaga wpływów nad rozchodami charakteryzuje działalność P. K. P. Mówiąc o akcji inwestycyjnej P. K. P., Pan Minister podnosi, że jej kierunek, nasilenie i charakter w dużej mierze warunkowane są stanem dziedzicznego po zaoborach kolejnictwa. Zniszczenia wojenne pochłonęły wiele środków i pracy. W Ministerstwie przerabia się program pięcioletni inwestycji komunikacyjnych—od 1936 r. do 1940 r. — na sumę zł 470 miljn., co nie wyczerpuje jednak wszystkich potrzeb polskiej sieci komunikacyjnej. Ten program obejmuje również drogi lądowe i wodne i lotnictwo cywilne. Będzie on wymagał ofiar ze strony Skarbu Państwa jak również i ze źródeł pozabudżetowych, a w pierwszym rzędzie z Funduszu Pracy i Państwowego Funduszu Drogowego. Pan Minister omawia udział, jaki koleje biorą w świadczeniach na rzecz życia gospodarczego pod postacią specjalnie skonstruowanych taryf ulgowych. Udział kolei, jako konsumenta krajowej wytwórczości, wyraża się m. in. w konsumpcji rocznej węgla za zł 60 miljn., a materiałów żelaznych — za taką sumę. Omawiając sytuację finansową eksploatacji kolei, Pan Minister podkreśla duży udział wydatków na emerytury w rozchodach eksploatacyjnych. Preliminarz planu gospodarczo-finansowego P.K.P. ułożono z troską o realność, gdyby zaś wpływy w pewnej mierze zawiodły — będą do tego ew. ubytku dostosowane i wydatki, a więc wpłata do Skarbu Państwa będzie troskliwie chroniona. W dyskusji wzięli udział pp. Posłowie: Walewski, Tymoszenko, Sikorski, Miedziński, Szymanowski, Hyla, Kozicki, Jabłoński, Tomaszewicz, Krawczyński, Pełczyńska, Jasiński, Łobodziński, Wasik, Hołyński, Wagner, Celewicz. W dyskusji zabierał głos P. Wiceminister Grodyński, a na zarzuty odpowiedział Panowie: Minister Ulrych i Wiceminister Piasecki, poczem preliminarz z poprawkami referenta został w II czytaniu przyjęty.

Dnia 31/I rozpatrywany był budżet długów państwowych. Referował Pos. Hutten-Czapski. Na rok 1936/37 na obsługę długów państwowych przewiduje się kwotę zł 215 700 tys., gdy w 1935/36 r. była przeznaczona kwota zł 202 000 tys. Wzrost ten wynika ze wzrostu zadłużenia wewnętrznego, na którego obsługę preliminuje się zł 94 823 tys., gdy na bieżący okres preliminowano zł 76 251 tys. Na obsługę długów zagranicznych przewidziana jest kwota zł 110 303 tys., czyli o zł 4 miljn. mniej niż w okresie bieżącym. Wpłaty z tytułu udzielonej poręki państwowej projektowane są w wysokości zł 10 574 tys., gdy w 1933/34 r. — w wysokości zł 7 871 tys. Referent kwestionuje tu kwotę zł 2 659 tys., zapłaconą za m. Gdynię z tytułu długu, na który nie została uprzednio udzielona gwarancja Skarbu Państwa. Mówiąc o zadłużeniu wewnętrznym, referent podkreśla, że do sumy długów Państwa dochodzi kwota ok. zł 200 miljn. z tytułu zadłużenia przedsiębiorstw państwowych. Zadłużenie nasze zagraniczne spadło dzięki dewaluacji niektórych walut zagranicznych. Poza tem część pożyczek, emitowanych zagranicą — wróciła do kraju, co jest objawem z punktu widzenia naszego bilansu płatniczego dodatnim. Referent proponuje szereg poprawek do preliminarza. Proponuje zmniejszyć o zł 15 978 tys. spłatę kapitału w długach wewnętrznych w związku z konwersją, dalej zmniejszenie pozycji na spłatę odsetek o zł 25 666 tys., co przy zwiększeniu tej pozycji w związku z obsługą pożyczki konsolidacyjnej o zł 18 miljn. daje zmniejszenie ostateczne o zł 7 666 tys. W działach długów zagranicznych — referent proponuje zwiększenie pozycji na spłatę kapitału o zł 2 278 825, zaś zmniejszenie pozycji na spłatę odsetek o zł 7 miljn., zmniejszenie pozycji na premie i koszty o zł 270 tys., oraz zmniejszenie pozycji na spłatę kapitału z tytułu poręki państwowej o zł 400 tys. Referent na zakończenie przedkłada następujące wnioski: 1) w sprawie scentralizowania w Ministerstwie Skarbu całej gestji pożyczkami państwowymi wraz z rentą ziemską, 2) w sprawie skoncentrowania w Ministerstwie Skarbu całej

polityki finansowej przedsiębiorstw państwowych. Zaproponowane zmiany w budżecie długów państwowych — dają oszczędność końcową w wydatkach w kwocie zł 29 035 tys. Preliminarz budżetowy z poprawkami i wnioskami referenta został przez Komisję przyjęty.

Na temże posiedzeniu w dn. 31/I Pos. Hutten-Czapski referował preliminarz budżetowy monopolów. Monopol solny figuruje z wpłatą do Skarbu Państwa w kwocie zł 47 900 tys., tytoniowy—zł 300 miljn., spirytusowy—zł 212 miljn., Loteria Państwowa—zł 21·5 miljn., monopol zapalczany—zł 13·6 miljn., co daje łącznie kwotę zł 595 miljn., a w porównaniu z r. b. stanowi o zł 35·1 miljn. mniej. Wpłaty monopolów stanowią 32% zwyczajnych preliminowanych dochodów Skarbu Państwa. Referent omawia politykę sprzedażną i cen w monopolach. Po referacie w dyskusji udział wzięli Posłowie: Wagner, Tomaszewicz, Peleński, Pietrzak, Gen. Żeligowski, Dębicki, Morawski, Kozicki, Łobodziński. Na zarzuty i zapytania szczegółowo odpowiadał P. Wiceminister Grodyński i referent, przyczem głosowanie nad wnioskami do preliminarza odłożono do dn. 4/II r. b.

Dn. 1/II r. b. Komisja Budżetowa Sejmu przystąpiła do pracy nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Referował Poseł Kamiński. Suma ogólna dochodów tego budżetu wynosi zł 29 848 tys., wydatków zaś—zł 60 975 tys. W dochodach największą pozycję stanowi Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej z kwotą zł 28 240 tys. Na sumę te składają się należności, związane z przebudową ustroju rolnego, a więc za scalenie, zniesienie służebności, za meljoracje, zwroty pożyczek i t. d. — zł 18 740 tys., należności b. instytucji państw zaborezych — zł 8 800 tys., oraz różne dochody w kwocie zł 700 tys. Zarząd Centralny figuruje z wydatkami w kwocie zł 2 167 tys., wojewódzkie wydziały rolnictwa i reform rolnych — zł 9 667 tys. Dział popierania produkcji rolnej figuruje z globalną sumą wydatków w kwocie zł 16 444 tys. Wydatek na Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego wynosi zł 987 tys. Wydatek na Państwowe Zakłady Chowu Koni wynosi zł 2 330 tys. Wydatki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej wynoszą tyle, co i dochody, t. j. zł 28 240 tys. i są przeznaczone na scalenie gruntów (zł 7 117 tys.), znoszenie służebności i drobne regulacje (zł 231 tys.), na prace meljoracyjne (zł 1 890 tys), na parcelację (zł 1 665 tys.), na tworzenie zapasu ziemi (zł 10 250 tys), oraz na t. zw. różne wydatki (zł 7 087 tys.). Referent charakteryzuje sytuację rolnictwa polskiego w związku z akcją Rządu i nastawieniem na wieś. Ciężka sytuacja i ciężki kryzys na wsi trwa. Jeśli chodzi o udział rolnictwa w handlu zagranicznym, to rolnictwo partycypuje w eksporcie w wysokości 52%, gdy w przywozie w wysokości 15·1%. W przywozie najważniejszą pozycję, bo zł 87·5 miljn., stanowi wełna i skóry. Referent stwierdza, że preferencyjna polityka w sprawie łuszczeń krajowych w 1935 r. zaczęła przynosić jaknajlepsze rezultaty. Jeśli chodzi o przydział kontyngentów wywozowych, to—zdaniem referenta—uwzględnić on powinien w większym stopniu ziemię wschodnie. Rolniczy rynek wewnętrzny pozostaje w dalszym ciągu nieuporządkowany, brak elewatorów, śpichlerzy, chłodni, rzeźni. Spółdzielczość rolnicza, która mogła tu poradzić — nie posiada środków finansowych. Interwencja Państwa sprowadza się do: 1) działalności P.Z.P.Z. przez skup i eksport nadwyżki rynkowej, 2) udzielania kredytu rejestrowego i zaliczkowego oraz 3) udzielania premij i dopłat przy eksporcie. Referent omawia niżkę taryf przewozowych na artykuły rolne. Mówiąc o oddłużeniu, referent stwierdza, że oddłużenie na odcinku zobowiązań u osób prywatnych jest zadowalające, na odcinku instytucji kredytu krótkoterminowego — jest wystarczające, oddłużenie zaś na odcinku prywatnego kredytu długoterminowego, obligacyjnego kredytu meljoracyjnego (B. G. K. i P. B. R.) jest niewystarczające. Kredyt długoterminowy prywatny jest za drogi, oprocentowanie należy zniżyć do 3%, takse administracyjną — do 1%. Akcja kredytowa Rządu przyjęta została przez rolnictwo z zadowoleniem: na inwestycje rolne przeznaczone zł 15 miljn., na spłaty rodzinne—zł 10 miljn., oraz na budownictwo wiejskie — zł 6 miljn. Uregulowania wymagają sprawy zaległości podatkowych, ubezpieczenie od ognia i ubezpieczenia socjalne. Referent przechodzi do Lasów Państwowych. Wpłata do Skarbu Państwa określona jest na zł 24·1 miljn. Ogólna suma aktywów obrotowych wynosi zł 119 656 370, pasywów zaś — zł 42 701 281. Stanowi to zabezpieczenie wpłaty do Skarbu Państwa. Lasy Państwowe eksploatują lasy we własnej administracji, gdyż system koncesyjny dał złe wyniki, niszcząc lasy. Ponadto Lasy Państwowe pro-

wadzą przemysł drzewny. Referent podkreśla, że prowadzenie państwowego gospodarstwa leśnego spełnia postulat zachowania lasu i przysporzenia Skarbowi dochodu. Referent wniósł o powiększenie o zł 3 miljn. wpłaty Lasów Państwowych. Przechodząc do spraw parcelacji, referent przytoczył, że w 1935 r. rozparcelowano 80·5 tys. ha wśród 24 000 nabywców, z tego przez osoby prywatne rozparcelowano 13 tys. ha, przez Bank Rolny — 15 tys. ha, resztę rozparcelowało bezpośrednio Państwo. Referent wypowiada się przeciwko parcelacji, prowadzonej przez spółki prywatne, które sprzedają grunty nabywcom za gotówkę. Referent wypowiada się za wzmoczeniem tempa parcelacji, za przyspieszeniem parcelacji majątków, nadmiernie zadłużonych, za urealnieniem ustawy o przejęciu ziemi za podatki. Na zakończenie referent podniósł, że w organizacjach zawodowych, reprezentujących ogół rolnictwa w Polsce — powinna być przeprowadzona akcja, zmierzająca do sprezentowania faktycznego układu stosunków rolnych w kraju.

Po referencie przemawiał Pan Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, J. Poniatowski, którego mowę podajemy osobno. W dyskusji brali udział Posłowie: Jedynak, Krzczunowicz, Tymoszenko, Ostafin, Hutten-Czapski, Dębicki, Długosz, Wróblewski, Słaski, Gen. Żeligowski, Peleński, Smoczkiwicz, Traczewski, Jozanis, Hyla, Jabłoński, Płonka, Olewiński, Kozłowski, Szymański, Byrka, poczem przyjęto preliminarz w brzmieniu projektu rządowego.

Pod koniec dyskusji nad budżetem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolny Pan Minister zabrał głos po raz drugi, odpowiadając na zarzuty posłów i udzielając wyjaśnień. Na zarzut, że polityka eksportowa, popierająca eksport hodowlany, uderzyła silnie w interesy terenów, produkujących zboże — Pan Minister wyjaśnił, że w porównaniu naszych cen z cenami Hamburga nie wyglądamy źle, natomiast mamy dodatnie rezultaty wywozu strączkowych. Poruszone w dyskusji zagadnienie organizacji rolniczych, w szczególności izb rolniczych, traktowane być winno pod kątem widzenia, że współpraca tych organizacji z organami administracji rolniczej — układać się winna na płaszczyźnie spełniania przez te organizacje zadań, służących właściwym celom rolnictwem, wyręczenia władz w ich pracy, zdobycia przez organizacje rolnicze fachowej dowagi, z wyłączeniem celów politycznych, jako założeń. W sprawach agrarnych — Pan Minister podkreślił, że działalność Państwa jest ściśle ograniczona możliwościami finansowymi. W związku z cenami ziemi, płaceniemi w parcelacji, Pan Minister oznajmił, że za ziemię niezabudowaną płacono za 1 ha zł 580, co nie może być uważane za niską cenę, nawet gdy weźmiemy pod uwagę częściową spłatę papierami procentowemi. W sprawie zarzutów, stawianych w związku z planem finansowo-

gospodarczym Lasów Państwowych, najogólniejszy był zarzut co do przedłożenia planu na okres 1935/36. Lasy Państwowe chciały w ten sposób uniknąć teoretycznego przewidywania dochodów i wydatków na 1½ roku naprzód i po. stawić sprawę na możliwie realnym gruncie przewidywań. Nowy plan, ułożony bezpośrednio przed dn. 1/X 1936 r., będzie aprobowany przez Pana Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu.

W sprawie krytyki pracy Lasów Państwowych nie należałoby powoływać się przede wszystkim na rok 1932/33, gdyż był to rok dla Lasów Państwowych najcięższy. Lasy Państwowe znajdują się w stadium takiego uporządkowania finansowego, że ich dochodowość i wpłata do Skarbu Państwa zaczynają się stabilizować. W krytyce gospodarki eksploatacyjnej Lasów Państwowych należy wziąć pod uwagę nie tylko teoretyczne możliwości dochodowe, ale całą pracę zalesienia, urządzenia, przeróbki i t. d. oraz inne obciążenia, wynikające z tego, że Lasy Państwowe nie są jedynie źródłem zysku, ale mają i inne cele w swej pracy. W sorawie jeziora Narocz Pan Minister wyjaśnił, że nie można tolerować dalszego wyniszczania wód, ustawa rybacka jest i należy ją w życie wprowadzać, wprowadzać ostrożnie, ale systematycznie.

PRACE KOMISJI BUDŻETOWEJ SENATU. — Dn. 23/I r. b. odbyło się posiedzenie Komisji, na którym toczyła się rozprawa nad preliminarzem budżetowym Prezydenta Rzplitej. Referował Sen. Malski. Następnie w referacie Sen. Gwiżdza Komisja rozpatrywała preliminarz budżetowy Sejmu i w referacie Sen. Macieszyny — Senatu.

Dn. 24/I toczyły się obrady nad preliminarzem budżetowym Kontroli Państwowej, który referował Sen. Wróblewski.

Dn. 28/I Komisja rozpatrywała preliminarz budżetowy Prezydium Rady Ministrów, który referował Sen. Dr. Barański.

Dn. 29/I Komisja rozpatrywała preliminarz budżetowy Min. Spraw Zagranicznych; referował Sen. J. Radziwiłł.

Dn. 30/I rozpatrywano preliminarze budżetowe: emerytur, zaopatrzeń oraz rent inwalidzkich i pensyj.

Dn. 31/I toczyły się obrady nad preliminarzem budżetowym Min. Sprawiedliwości; referował Sen. Terlikowski.

Dn. 4/II Komisja rozpatrywała w sprawozdaniu Sen. Dąbkowskiego preliminarz budżetowy Ministerstwa Poczty i Telegrafów.

Dn. 5/II toczyły się obrady nad preliminarzem budżetowym Min. Spraw Wojskowych wraz z Funduszem Kwaterunku Wojskowego; referował Sen. Dr. Zarzycki.

GORNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W STYCZNIU 1936 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

K r a j e	Styczeń					Wzrost (+) lub spadek (-) w stosunku do grudnia
	1933	1934	1935	1935	1936	
Rynki środkowo-europejskie	136	139	112	100	69	— 31
Austria	105	108	79	93	69	— 24
Węgry	—	1	—	—	—	—
Czechosłowacja	31	30	33	5	—	— 5
Niemcy	—	—	—	2	—	— 2
Rynki skandynawskie	379	327	252	363	365	+ 2
Szwecja	172	227	171	236	251	+ 15
Norwegja	90	21	51	61	37	— 24
Danja	98	69	26	51	64	+ 13
Islandja	6	2	—	3	1	— 2
Finlandja	13	8	4	12	12	—

Rynki bałtyckie	7	3	—	5	5	—
Lotwa	2	1	—	3	5	+ 2
Litwa	—	—	—	—	—	—
Kłajpeda	—	—	—	—	—	—
Estonja	5	2	—	2	—	— 2

Rynki zachodnio-europejskie	148	264	164	143	177	+ 34
Francja	85	107	85	95	121	+ 26
Belgia	16	22	21	29	38	+ 9
Holandja	13	34	6	16	13	— 3
Irlandja	29	93	46	—	—	—
Szwajcaria	5	6	6	3	5	+ 2
Anglja	—	2	—	—	—	—

Rynki południowo-europejskie	94	113	148	64	110	+ 46
Włochy	93	87	128	58	82	+ 24
Jugosławja	—	—	—	3	—	— 3
Rumunja	—	1	—	—	—	—
Grecja	1	25	16	—	24	+ 24
Malta	—	—	4	3	4	+ 1

Rynki pozaeuro-pejskie	12	41	46	15	27	+	12
Algier.	—	27	16	4	4	—	—
Egipt.	7	4	6	—	13	+	13
Pozostała Afryka	—	2	5	—	—	—	—
Argentyna	5	8	13	11	10	—	1
Inne kraje	—	—	6	—	—	—	—
Węgiel okrętowy	22	32	46	68	52	—	16
Razem zagranicę:	798	919	768	758	805	+	47
W. M. Gdańsk	24	20	31	21	25	+	4
Ogółem:	822	939	799	779	830	+	51
Przeładunek wę-gla w portach:							
w Gdyni	344	428	471	447	548	+	101
w Gdańsku	332	401	276	186	213	+	27
Razem:	676	829	747	633	761	+	128

Eksport węgla kamiennego w styczniu r. b. — w związku z większą o 1 liczbą dni roboczych w porównaniu z grudniem r. ub. (25 wobec 24) — wzrósł o 51 tys. t, t. j. o 6·55%, przyczem przewyższył o 31 tys. t (3·88%) wywóz w analogicznym miesiącu 1935 r.

Wzrost wywozu dotyczył obu rejonów eksportujących, przyczem z Górnego Śląska wywieziono o 14 tys. t, a z rej. dąbrowskiego o 37 tys. t więcej niż w poprzednim miesiącu, z rej. krakowskiego zaś wyeksportowano tylko nieznaczne ilości, nieprzekraczające 0·5 tys. t.

Na rynki środkowo-europejskie wywieziono w styczniu 69 tys. t, a zatem o 31 tys. t mniej niż w grudniu. Spadek ten został wywołany głównie zmniejszeniem eksportu do Austrii, w następstwie dalszego ograniczenia ogólnego importu węgla do tego kraju wskutek wyjątkowo łagodnej zimy. Pozatem zaznaczyć należy, że w miesiącu sprawozdawczym nie eksportowano węgla do Czechosłowacji.

Wywóz na rynki skandynawskie wzrósł w porównaniu z grudniem o 2 tys. t do 365 tys. t, przyczem wzrosły wy-

syłki do Szwecji i Danji, zmalały natomiast do Norwegii i Islandji.

Eksport na rynki bałtyckie utrzymał się na niskim poziomie poprzedniego miesiąca. Redukcja wskutek zaprzestania wysyłek do Estonii została skompensowana zwiększeniem eksportu do Łotwy.

Eksport na rynki zachodnio-europejskie wynosił 177 tys. t — wobec 143 tys. t w poprzednim miesiącu, przyczem wzrosły głównie wysyłki do Francji, przeważnie w pozycji węgla okrętowego.

Wywóz na rynki południowo-europejskie wzrósł o 46 tys. t — wskutek wzmoczonego wywozu do Włoch oraz wznowienia wysyłek do Grecji.

Wywóz na rynki pozaeuropejskie kształtował się pomyślnie. Również wysyłki do Gdańska wykazały pewną poprawę, natomiast zbyt węgla okrętowego zmalał poważnie.

Udział poszczególnych rynków zbytu w ogólnym eksporcie węgla w styczniu w porównaniu z grudniem ilustruje poniższe zestawienie (w %-ach):

	Grudzień 1935	Styczeń 1936
Rynki środkowo-europejskie	12·84	8·31
„ skandynawskie	46·60	43·98
„ bałtyckie	0·64	0·60
„ zachod.-europejskie	18·36	21·33
„ połudn.-europejskie	8·21	13·25
„ pozaeuropejskie	1·92	3·25
Węgiel okrętowy	8·73	6·27
W. M. Gdańsk	2·70	3·01

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła w styczniu — przy 25 dniach roboczych — ok. 33 tys. t, a zatem o 0·5 tys. t więcej w porównaniu z miesiącem poprzednim, przyczem wysyłka ta wynosiła z rejonu śląskiego ok. 27 tys. t, a z rej. dąbrowskiego ok. 6 tys. t.

Przeładunek węgla w portach Gdynia-Gdańsk w styczniu roku bieżącego w porównaniu z grudniem r. ub. wzrósł o 128 tys. t do 761 tys. t, przyczem przeładunek w Gdyni zwiększył się o 101 tys. t do 548 tys. t, a w Gdańsku — o 27 tys. t do 213 tys. t.

H A N D E L

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 19/I ÷ 1/II r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	19÷25/I	27/I÷1/II	Wzrost (+) lub znizka (-)
Pszennica			
Warszawa.	20·00	20·25	+ 1·2
Poznań.	18·00 ^{1/2}	18·25	+ 1·3
Lwów.	17·50	17·87 ^{1/2}	+ 2·1
Średnia.	18·50	18·79	+ 1·5
Żyto			
Warszawa.	12·38	12·31	- 0·5
Poznań.	12·38	12·25	- 1·0
Lwów.	12·40	12·04	- 2·9
Średnia.	12·38	12·20	- 1·4

Owies

Warszawa.	13·38	13·87	+ 3·5
Poznań.	13·75	14·12	+ 2·6
Lwów.	13·45	13·45	—
Średnia.	13·52	13·81	+ 3·0

Jęczmień browarowy

Warszawa.	15·63	15·43	- 1·2
Poznań.	14·75	14·68	- 0·4
Lwów.	16·25	16·12 ^{1/2}	- 0·8
Średnia.	15·54	15·41	- 0·8

Jęczmień zwykły

Warszawa.	13·88	13·88	—
Poznań.	13·38	14·00	+ 4·4
Lwów.	—	—	—
Średnia.	13·63	13·94	—

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA—ELEKTORALNA 2 (parter). Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu. KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie—zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60.

ZAGRANICĄ: kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
Jerzy Lubowicki

Redaktor działu rolniczego:
Czesław Bobrowski

Redaktor działu komunikacyjnego:
Bolesław Kaczmar-Biewicz

Wydawca Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Zarząd Towarzystwa Przemysłowo - Lesnego

Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 18 odbędzie się w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 35

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za rok obrachunkowy 1934/35 oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi; 2) Plan działań na 1935/36 r.; 3) Zatwierdzenie kooptacji, ustalenie liczby i wybór członków Zarządu; 4) Ustalenie terminu urzędowania i wybór członków Komisji Rewizyjnej.

134

Sąd Grodzki w Pułtuskach na zasadzie art. 94 Prawa Wekslowego

wzywa posiadacza niżej wymienionego weksłu

zaginionego Kazimierzowi Filipkowskiemu, aby w terminie 60 dni, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego, zgłosił się do Sądu wywołającego i okazał: weksel na zł 500 „in blanco“ z wystawienia Stanisława Misiurskiego.

Wrazie niezgłoszenia się w oznaczonym terminie, weksel ten uznany zostanie za umorzony. Akta C. 592/35. 136

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Sp. Akc. Handlu Tow. Włókn. „Tkanina“ w Warszawie

w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 lutego 1936 r. o godz. 18 przy ul. Kredytowej 4 m. 6 w lokalu Komisji Likwidacyjnej odbędzie się

LIKwidACYJNE WALNE ZEBRANIE

z porządkiem dziennym:

Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansów otwarcia i zamknięcia likwidacji i udzielenie pokwitowania Komisji Likwidacyjnej; Uchwała o rozwiązaniu Sp. Akc.

Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Zebraniu, winni najpóźniej na siedem dni przed Zebraniem złożyć akcje w biurze Komisji Likwidacyjnej. 94a

I OGŁOSZENIE

Zarząd

T-wa Zakładów Chemicznych „Strem“

Sp. Akc. w Warszawie

ma zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów Spółki na

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

które ma się odbyć w dniu 29 lutego 1936 r. o godz. 5 p. p. w lokalu Towarzystwa w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 7. Porządek obrad jest następujący:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie władz Towarzystwa;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za r. 1934/35 oraz udzielenie absolutorjum władzom Towarzystwa;
- 4) Budżet i plan działania na 1935/36 r.;
- 5) Zmiana statutu;

- a) Zastąpienie w § 23 statutu zdania: „Walne Zgromadzenie wybiera spośród akcjonariuszów Zarząd, złożony z trzech osób“ przez zdanie „Walne Zgromadzenie wybiera spośród akcjonariuszów Zarząd, złożony z dwóch lub trzech osób“;
- b) Zmiana § 43 statutu, a mianowicie: zastąpienie dotychczasowego brzmienia tego paragrafu: „Ogłoszenia Spółki będą umieszczane w „Monitorze Polskim“, w czasopiśmie „Polska Gospodarcza“ i w jednym jeszcze piśmie, według wyboru Walnego Zgromadzenia“ nowym brzmieniem: „Ogłoszenia Spółki będą umieszczane w pismach, przewidzianych obowiązującymi przepisami“;

6) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących członków;

7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje albo kwity depozytowe lub zastawne instytucji kredytowych polskich lub zagranicznych, z wyszczególnieniem numerów akcji w biurze Towarzystwa, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 22 lutego r. b. 139

Zarząd Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowego w Radomsku, Sp. Akc.

zawiadamia, że stosownie do § 56 Statutu — zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

na dz. 28 lutego 1936 r. o godz. 10 rano w Radomsku do lokalu własnego, przy ul. Reymonta 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania przez Prezesa Zarządu; 2) Wybór Prezydium Zgromadzenia; 3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania z dn. 10 maja 1935 r.; 4) Sprawozdanie Zarządu; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za 1935 r., oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 7) Zatwierdzenie budżetu na 1936 r.; 8) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 9) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 10) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 57, uprasza się PP. Akcjonariuszów o zgłaszanie dodatkowych wniosków na porządek dzienny do dnia 18 lutego 1936 roku, które mogą być umieszczone w ostatnim ogłoszeniu. 126

III OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych „ETERNIT“, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszy, że na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 31 maja 1935 r. zapadła uchwała o

PODWYŻSZENIU KAPITAŁU AKCYJNEGO SPÓŁKI o zł 400 000, czyli do wysokości zł 1 000 000, przez wypuszczenie 4 000 sztuk akcji na okaziciela II złotowej emisji po zł 100 nominalnej wartości każda na sumę ogólną zł 400 000 na warunkach następujących:

1) Pierwszeństwo do nabycia akcji II emisji złotowej służy właścicielom akcji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji, czyli na każde trzy akcje poprzednich emisji mają oni prawo nabyć dwie akcje nowej emisji;

2) Cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 130 za jedną akcję wartości nominalnej zł 100, z czego zł 100 przeznaczają się na kapitał zakładowy, reszta zaś — po pokryciu kosztów, z emisją nowych akcji związanych — na kapitał zapasowy;

3) Akcjonariusze, pragnący skorzystać z zastrzeżonego dla nich prawa pierwszeństwa, winni przed upływem 21 dni od daty ostatniego — trzeciego ogłoszenia przedstawić w biurze Zarządu Zakładów Przemysłowych „Eternit“, Spółka Akcyjna, przy ul. Czackiego 14, posiadane akcje celem ostemplowania oraz wpłacić całą przypadającą za nowe akcje należność;

4) Jeśli w terminie, określonym powyżej w punkcie trzecim, dawni akcjonariusze nie wykonają prawa poboru akcji nowej emisji, będzie niezwłocznie wyznaczony nowy dwutygodniowy termin dla poboru pozostałych akcji przez wszystkich dawnych akcjonariuszów. O tym terminie będą uczynione jednorazowe ogłoszenia. Dodatkowy przydział akcji nowej emisji nastąpi w stosunku do zgłoszeń. Akcje, nierozbrane w powyższym terminie, Zarząd Spółki może sprzedać według swego uznania po cenie nie niższej od ceny emisyjnej;

5) Akcje nowej emisji będą brały udział w zyskach Spółki od dn. 1 stycznia 1936 r.

81/4-5-6

II OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Spółki Akcyjnej Spiess-Rhone-Poulenc, Specyfiki Farmaceutyczne

Warszawa, Daniłowiczowska 16,

zgodnie z art. 449 K. H. niniejszem zawiadamiają, że w dniu 2 stycznia 1936 r. otwarta została

LIKwidACJA POMIENIONEJ SPÓŁKI

oraz wzywają wierzycieli takowej do zgłaszania ich wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia. Likwidatorami mianowani zostali: Andrzej Kozłowski, Warszawa, Daniłowiczowska 16, Georges Wendling, 21. rue Jean Goujon, Paryż. 57

III OGŁOSZENIE

Likwidatorzy firmy

Drukarnia Mieszczańska Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Murna 2,

ogłaszają, że uchwałą walnego zgromadzenia z dn. 21/X 1935 r. postanowiono

ZLIKwidOWAĆ TOWARZYSTWO AKCYJNE

Wzywa się wszystkich wierzycieli do zgłoszenia swoich pretensyj pisemnie w ciągu 6 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.

Likwidatorzy Tow. Akc. Ignacy Thomas, Poznań, Murna 2, Stanisław Tundak, Poznań, Murna 2.

2512b

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Polski Przemysł Wódczany

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Dobrej Nr. 48/50 w pierwszym terminie w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

1. Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2. Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934/35; 3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4. Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 5. Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6. Sprawy finansowe; 7. Sprawa fuzji ze Spółką Akcyjną Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu „Rektyfikacja Warszawska” jako ze Spółką przejmującą (zgodnie z § 3 Statutu Spółki posiadacze akcji serji I głosują nad tym punktem porządku dziennego oddzielnie); 8. Wnioski.

Zgromadzenie odbędzie się w pierwszym terminie, o ile będzie na niem reprezentowana więcej niż połowa akcji uprzywilejowanych. Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu na zasadzie art. 399 Kodeksu Handlowego.

155

I OGŁOSZENIE

Zarząd Sp. Akc. „Papiernia Mokwin, Spółka Akcyjna”

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 2 marca 1936 r. o godz. 10,30 w Warszawie w lokalu Spółki przy ul. Moniuszki Nr. 2a, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego.

2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1935, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, oraz powzięcie uchwały o pokryciu straty i udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;

3) Ustalenie liczby członków Zarządu na rok 1936 operacyjny i upoważnienie Zarządu do dokooptowania nowych członków;

4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

6) Zmiana § 19 statutu Spółki.

Zarząd proponuje zmianę § 19 statutu w ten sposób, że uchyleniu podlega dotychczasowe brzmienie tego paragrafu, który otrzymać ma brzmienie następujące: „Ogłoszenia Spółki zamieszczone będą w *Monitorze Polskim* i w czasopiśmie *Polska Gospodarcza*.”

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia, przewidziane w art. 399 § 2 K. H., przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, w biurze Zarządu Spółki w Mokwinie, w pow. Kostopol. 154/6-8

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu „Rektyfikacja Warszawska”

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Dobrej Nr. 48/50 w dniu 2 marca 1936 r. o godz. 18 z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934/35; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku strat i zysków; 5) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 6) Sprawa fuzji ze Spółką Akcyjną Polski Przemysł Wódczany jako Spółką przejmowaną; 7) Zmiana Statutu przez uchylene dotychczasowego brzmienia i nadanie mu brzmienia następującego:

Statut Spółki p. n. Polski Przemysł Wódczany Zakłady Przemysłowe „Akwawit”, „Rektyfikacja Warszawska”, „Winkelhausen”, Spółka Akcyjna.

§ 1. Spółka Akcyjna Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu „Rektyfikacja Warszawska” po połączeniu się ze Spółką Akcyjną Polski Przemysł Wódczany, w skład której weszły fabryki wódek: 1. „Akwawit” w Poznaniu (rok założenia 1844), 2. „Rektyfikacja Warszawska” w Warszawie (rok założenia 1886) i 3. „Winkelhausen” w Starogardzie (rok założenia 1846) zmienia dotychczasowe brzmienie i nadal prowadzona będzie pod firmą: Polski Przemysł Wódczany Zakłady Przemysłowe „Akwawit—Rektyfikacja Warszawska—Winkelhausen”, Spółka Akcyjna. Siedzibą Spółki jest m. st. Warszawa. § 2. Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie rektyfikacji spirytusu, gorzelnia, browarów, fabryk wódek, win owocowych, miodów, octu,

musztardy i wszelkich innych wyrobów z użyciem spirytusu, jak również wszelkich napojów owocowych i innych, oraz wszelką działalność, wchodząca w zakres gorzelnictwa i przeróbki produktów rolnych, branie udziału w przedsiębiorstwach wszelkiego rodzaju, związanych z przerobem produktów rolnych lub pokrewnych, a także we wszelkich innych przedsiębiorstwach, jakoteż handel wszelkimi wyżej wymienionymi wytworami krajowymi i zagranicznymi tak w Polsce jak i zagranicą, zarówno na rachunek własny jak i komisowy. § 3. Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 5 371 500 i podzielony jest na 53 715 sztuk akcji po zł 100 każda. Akcje te wypuszczone są w serjach I, II, III, i IV. Akcyj serji I jest 360 sztuk, akcyj serji II jest 37 995 sztuk, akcyj serji III jest 11 760 sztuk i akcyj serji IV jest 3 600 sztuk. Akcje serji I, III, i IV, są imienne, akcje zaś serji II na okaziciela. Akcje serji I są uprzywilejowane w ten sposób, że mają pierwszeństwo przy podziale majątku Spółki w razie jej likwidacji, w wysokości nominalnej przed pozostałymi akcjami; dalej posiadacze tych akcji korzystają z prawa oddzielnego głosowania w następujących wypadkach: 1. przy zmianie Statutu, 2. przy wyborze Rady Nadzorczej, 3. przy zmniejszeniu lub powiększeniu kapitału zakładowego, 4. przy zmianie przywilei, z których korzystają posiadacze poszczególnych rodzajów akcji, 5. przy uchwale nad rozwiązaniem Spółki, o ile prawo nie przewiduje jeszcze innych wypadków. Poza to każda powyższa akcja uprzywilejowana serji I daje na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów prawo do pięciu głosów, podczas gdy każda z akcji serji II, III, i IV daje prawo do jednego głosu. Akcje serji IV są uprzywilejowane w ten sposób, że każda z tych akcji daje na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów prawo do pięciu głosów. § 4. Zmiana akcji imiennych na akcje na okaziciela może być dokonana na żądanie akcjonariusza, lecz tylko za zezwoleniem Rady Nadzorczej. Przeniesienie własności akcji imiennych zależne jest od zezwolenia Rady Nadzorczej Spółki. Właściciel akcji imiennych, zamierzający sprzedać lub w inny sposób przenieść własność akcji imiennych na osobę drugą, winien o tem zawiadomić Spółkę listem poleconym i w tym celu złożyć swe akcje w biurze Zarządu. Rada Nadzorcza może nie wyrazić zgody na sprzedaż lub przeniesienie prawa własności akcji na osobę wskazaną przez właściciela akcji i władną będzie upoważnić Zarząd, aby w ciągu sześciu tygodni od daty zgłoszenia akcji, wskazał innego nabywcę. W takich wypadkach cena sprzedaży zostanie uzgodniona między Zarządem Spółki a właścicielem akcji. § 5. Władzami Spółki są: 1. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, 2. Rada Nadzorcza, 3. Zarząd. § 6. Rada Nadzorcza składa się, stosownie do decyzji Walnego Zgromadzenia, co najmniej z pięciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na trzy lata z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona, zwykłą większością oddanych głosów. Corocznie ustępuje jedna trzecia część składu Rady Nadzorczej według starszeństwa wyboru. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga los. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona prezesa i jednego lub więcej wiceprezesów. Dla ściślejszego wykonania nadzoru Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona Komitet Wykonawczy. Ilość członków Komitetu Wykonawczego określa Rada Nadzorcza. Komitet Wykonawczy wybiera ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę. Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej, które zapadają większością głosów obecnych, potrzebna jest obecność przynajmniej połowy każdorazowego składu Rady Nadzorczej, w tem prezesa lub jego zastępcy. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Rada Nadzorcza ma prawo w swoim składzie ustanawiać specjalne komisje. § 7. Rada Nadzorcza udziela zezwoleń, wymienionych w art. 58 Rozp. Prez. Rzeczp. z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 383) o spółkach akcyjnych. § 8. Wynagrodzenie za czynności Rady i Komitetu Wykonawczego uchwała Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. § 9. Zarząd składa się z jednej lub więcej osób mianowanych i odwoływanych przez Radę Nadzorcza, która określa również rodzaj i zakres czynności każdego z członków Zarządu i wysokość ich wynagrodzenia. § 10. Zarząd mianuje prokurentów po porozumieniu się z Radą Nadzorcza. § 11. Wszelka korespondencja, pokwitowania z odbioru korespondencji pocztowej, pieniędzy, towarów i innego majątku, żądania zwrotu sum i majątku, będą podpisywane przez jednego członka Zarządu, względnie jednego prokurenta, Czeki, weksle, wszelkiego rodzaju zobowiązania, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne, notarialne i wszelkie temu podobne oświadczenia i zobowiązania imieniem Spółki winny być podpisywane przez dwóch członków Zarządu, lub też przez jednego członka Za-

rządu wspólnie z jednym prokurentem, względnie samodzielnie przez jednego członka Zarządu, upoważnionego do tego mocą uchwały Rady Nadzorczej. § 12. Rok obrotowy Spółki trwa od dnia 1 października do dnia trzydziestego września roku następnego łącznie. § 13. Zarząd Spółki obowiązany jest w ciągu trzech miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego (dzień bilansowy), rachunek strat i zysków oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły. § 14. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrotowego. § 15. Z czystego zysku rocznego, t. j. sumy, pozostałej po pokryciu wszystkich wydatków i strat, odpisuje się: a) co najmniej 8% na kapitał zapasowy, b) kwotę określoną przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na amortyzację ruchomego i nieruchomego majątku Spółki aż do umorzenia, c) resztę rozdziela się wedle uznania Walnego Zgromadzenia. § 16. Dywidenda, po którą nikt się nie zgłasza w przeciągu pięciu lat, przechodzi na własność Spółki i przelewa się na kapitał zapasowy, z wyjątkiem gdy przedawnienie na mocy prawa obowiązującego, uważane jest za przerwane. Od nieodebranej dywidendy procenty wypłacane nie będą. § 17. We wszystkich wypadkach nieprzewidzianych niniejszym Statutem mieć będą zastosowanie przepisy ustawowe.

8. Wybory do władz Spółki; 9. Ustalenie wynagrodzenia dla władz Spółki; 10. Upoważnienie Zarządu do sprzedaży nieruchomości fabrycznej; 11. Określenie pism, w jakich mają być zamieszczane ogłoszenia Spółki; 12. Wnioski.

Zgromadzenie odbędzie się w pierwszym terminie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji. Akcje dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu na zasadzie art. 399 Kodeksu Handlowego.

156

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

zawiadamia, że w myśl § 16 statutu przeprowadzono
w dn. 29 stycznia 1936 r.

LOSOWANIE

8%-wych OBLIGACYJ KOMUNALNYCH

7%-wych OBLIGACYJ KOMUNALNYCH EMISJI II, IIS i III,

7 1/2%-wych OBLIGACYJ BANKOWYCH EMISJI I i II

wraz ze skonwertowanymi na 5 1/2% na zasadzie ustawy z dn.
20 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 950) ODCINKAMI
POWYŻSZYCH EMISYJ (z wyjątkiem Emisji II S)

oraz

4 1/2%-wych i 4%-wych OBLIGACYJ KOMUNALNYCH

i 4%-wych OBLIGACYJ KOLEJOWYCH

b. Banku Krajowego, przejętych i skonwertowanych przez
Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wykazy numeryczne wylosowanych odcinków zawiera
„Monitor Polski“ Nr. 29 z dn. 5 lutego 1936 r. Tabele losowań
mogą zainteresowani przejrzeć względnie podjąć w Centrali
lub Oddziałach Banku.

Wpłata należności za wylosowane odcinki odbywać się
będzie począwszy od dn. 1 kwietnia 1936 r. w Oddziale Głównym
w Warszawie i Oddziałach prowincjonalnych Banku, względnie,
według brzmienia tekstu odnośnych obligacji, u korespondentów
zagranicznych.

Oprocentowanie wylosowanych odcinków ustaje z dniem
1 kwietnia 1936 r.

Emisjami b. Banku Krajowego administruje Oddział Banku
we Lwowie, dokąd należy się zwracać bezpośrednio w sprawach
dotyczących obligacji tych emisji.

158

Niniejszem zaprasza się PP. Akcjonariuszów

Cukrowni Wierchosławickiej, Sp. Akc. w Wierchosławicach
na

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbyć się mające **we wtorek dn. 25 lutego 1936 r. o godz. 11 przed poł.** w Czerwonej Sali hotelu „Basta“ w Inowrocławiu.

PORZĄDEK DZIENNY:

1) Zmiana statutu:

W § 3 po słowie „ostateczną“ — dodaje się ustęp: „Rada Nadzorcza jest upoważniona na czas trwania kontyngentowania buraków do zmniejszenia powyższego obowiązku planacyjnego i to równomiernie dla wszystkich właścicieli akcyj litery „B“;

W § 14 skreśla się punkt „f“;

W § 15 skreśla się: „Tytułem....“ do „....Rada Nadzorcza“, a ustęp ten otrzymuje brzmienie: „Rada Nadzorcza otrzymuje za swe czynności, prócz zwrotu kosztów podróży dla każdego na zebraniu Rady obecnego członka....“;

W § 23 skreśla się punkty: a) b) i c), które otrzymują nowe brzmienie:

„a) do 1 $\frac{1}{2}$ % od wartości budynków mieszkalnych i administracyjnych“;

„b) do 3% od wartości budynków fabrycznych i gospodarczych“;

„c) do 10% od wartości maszyn, aparatów, utensylii, tabornu kolejowego i innych ruchomości“;

§ 28 skreśla się i otrzymuje nowe brzmienie: „W przedmiotach, nieprzewidzianych niniejszym statutem, obowiązować będą przepisy prawne, dot. Spółek Akcyjnych w Polsce“;

2) Wnioski PP. Akcjonariuszów (§ 19 statutu).

Wierchosławice, dn. 30 stycznia 1936 r.

Rada Nadzorcza:

(—) *K. Stuebner*, prezes.

Zarząd:

(—) *Dr. Levy* (—) *K. Ruszczyński* (—) *Dr. Nowakowski*

125/6-7

Dnia 29 stycznia 1936 r. do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Kielcach pod Nr. 17 działu B. wpisano:

Na mocy uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki „**Kieleckiego Towarzystwa Akcyjnego Nawozów Sztucznych i innych przetworów chemicznych Spółka Akcyjna w Kielcach w likwidacji**“ z dn. 29 października 1935 r., zeznanej w kancelarii Notariusza Stefana Benedykta w Warszawie za Nr. Rep. 2239/35 — wykreśla się powyższą Spółkę z Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Kielcach. 144

Zarząd Firmy „Lechia“ S-ka Akc. dawn. Kujawski, Milewski i S-ka w Lublinie

zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

odbędzie się **w dn. 29 lutego 1936 r. o godz. 18** w biurze Zarządu w Lublinie ul. 1 Maja Nr. 25 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1934/35. 3) Budżet na rok 1935/36; 4) Wybory do Rady Nadzorczej; 5) Wolne wnioski, o ile zostaną zgłoszone zgodnie z art. 394 § I Kod. Han. 145/6 i 7

Włocławskiej Fabryki Cykorji „Stella“, S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się **w dn. 29 lutego 1936 roku o godzinie 18** w lokalu Zarządu Włocławek, Kościuszki 28, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności 1934/35 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 3) Ustalenie budżetu 1935/36 r.; 4) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 5) Uzupełnienie brzmienia firmy spółki (§ 1 i 2 Statutu); dotychczasowe brzmienie firmy, objęte § 1 i 2 Statutu: „Włocławska Fabryka Cykorji „Stella“, Spółka Akcyjna“ — projektowane brzmienie firmy: Włocławska Fabryka Surogatów Kawy i Cykorji „Stella“, Spółka Akcyjna“; 6) Wolne wnioski. 141

ZARZĄD

Włocławskiej Fabryki Drutu dawn. C. Klauke, S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się **w dn. 29 lutego 1936 roku o godzinie 17** w lokalu Zarządu Włocławek, Kościuszki 28, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności 1934/35 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 3) Ustalenie budżetu na 1935/36 r.; 4) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 5) Uzupełnienie brzmienia firmy Spółki (§ 1 i 2 Statutu); dotychczasowe brzmienie firmy, objęte § 1 i 2 Statutu „Włocławska Fabryka Drutu dawn. C. Klauke, Spółka Akcyjna“ — projektowane brzmienie firmy: „Włocławska Fabryka Lin i Drutu Stalowego dawn. C. Klauke, Spółka Akcyjna“; i 6) wolne wnioski. 140

Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie

STAN LISTÓW ZASTAWNYCH I WKŁADÓW
per 31/12.1935

Wkładki oszczędności	Zł 4 994 266·57
4 $\frac{1}{2}$ % listy hipoteczne konwersyjne	Zł 5 830 700—
4% listy hipoteczne konwersyjne	Zł 3 870 350—
4 $\frac{1}{2}$ % listy Banku Małopolskiego konwers.	Zł 291 833 25
5% listy zastawne (dawniej dolarowe)	Zł 9 521 550—

133

Bank Akceptacyjny, Sp. Akc. w Warszawie

Bilans surowy na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P.K.O. i Państw. Banku Rolnym zł 1 464 087·51; 2) Papiery wartość. własne zł 18 864 234·80; 3) Papiery wartość. kapitału zapasowego zł 342 920·00; 4) Dłużnicy z tytułu akceptowanych trat zł 226 345 178·91; 5) Sumy przechodnie zł 5 145 422·32; 6) Różne rachunki zł 117 028·30; 7) Koszty, różnice kursowe itp. zł 654 063·60; **Razem zł 252 932 935 44.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakładowy zł 20 000 000·00; 2) Kapitał zapasowy zł 450 915·87; 3) Akceptowane traty zł 226 345 178·91; 4) Sumy przechodnie zł 4 731 329·45; Pobrana prowizja zł 218 539·70; 5) Pobrana prowizja na okres 1936 r. zł 72 050 20; Pobrane procenty zł 1 114 921·31. **Razem zł 252 932 935 44.**

137

Bilans zamknięcia w dn. 30 września 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 4 969 39; Pap. wart. zł 6 485 09; Nieruchomości zł 1 037 150 04; Masz., apar., inw. zł 830 260 09; Surowce i zap. zł 88 046 38; Odbiorey i inne r-ki zł 407 235 63; **Ogółem zł 2 374 146 62.**

Sumy pozabilansowe zł 321 697 05.

STAN BIERNY. — Kapitały: zakładowy zł 685 000 00, amort. zł 1 012 125 49, rezerw. zł 42 245 64; Rezerwa na pod. zł 17 991 76; Kaucje zł 8 997 23; Dywid. niepodn. zł 11 946 65; Zobowiązania: długoterm. zł 430 554 16, krótkoterm. zł 152 313 25; Zysk zł 3 076 79; **Ogółem zł 2 374 146 62.**

Sumy pozabilansowe zł 321 697 05.

Rachunek strat i zysków za rok op. 1934/35

WINIEN. — Koszty handl. sprzed., pensje, % i prow., podatki i inne zł 296 399 13; Zysk netto zł 3 076 79; **Ogółem zł 299 475 92.**

MA. — Zysk ze sprzedaży piwa i inne zł 299 475 92.

Zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 25 stycznia 1936 r.

123

Zachodnio Małopolska Akcyjna Spółka Naftowa i Gazowa

Bilans z dniem 30 kwietnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Prawa naftowe zł 85 982 63; Budynki gospodarcze zł 1 578 30; mieszkalne zł 14 829 43; Urządzenia kopalniane zł 2 327 213 34; Inwentarz martwy zł 396 19; II. Majątek płynny: Papiery procentowe zł 1 728 00; Akcje zł 2 040 00; Materiały: surowce zł 1 035 41; techniczne zł 10 627 56; Produkty naftowe zł 115 416 88; Strata za rok 1934/35 zł 10 633 96; Strata z lat ubiegłych zł 319 316 12; Razem zł 329 950 08; **Ogółem zł 2 890 797 82.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000 00; II. Fundusz amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 135 650 08; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 82 456 24; Razem zł 218 106 32; III. Zobowiązania; Wierzyciele różni zł 1 672 691 50; **Ogółem zł 2 890 797 82.**

Rachunek strat i zysków za czas od 1 maja 1934 r. do 30 kwietnia 1935 r.

WYDATKI. — Koszty administracji zł 19 826 58; Koszty ruchu zł 225 327 20; Koszty sprzedaży zł 34 623 23; Odsetki zł 2 416 47; Podatki zł 4 505 24; Amortyzacja zł 82 828 47; **Razem zł 369 527 19.**

PRZYCHODY. — Dochody z zakładów zł 358 893 23; Strata za rok adm. 1934/35 zł 10 633 96; **Razem zł 369 527 19.**

160

**Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów,
Spółka Akcyjna we Lwowie**

odbyte dn. 28 stycznia 1936 r. zatwierdziło bilans zamknięcia za rok administracyjny 1934/35 — od dn. 1 października 1934 r. do 30 września 1935 r.

Rachunek bilansu

STAN CZYNNY. — Grunty zł 2 696 437 88; Budynki zł 5 110 213 15; Urządzenia techniczne zł 4 237 678 68; Bezczy transportowe zł 637 770 00; Wagony piwne zł 762 289 50; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 358 740 00; Inwentarz żywy zł 24 768 80; Gotówka w kasie i w bankach zł 563 172 62; Papiery procentowe zł 40 487 75; Weksle w portfelu zł 208 037 77; Akcje innych przedsiębiorstw zł 32 820 00; Materiały zł 273 177 08; Półfabrykaty zł 209 395 50; Gotowe wyroby i towary zł 773 839 20; Dłużnicy zł 4 704 912 80; Sumy przechodnie zł 26 172 36; Suma aktywów zł 20 659 913 09; Strata za 1934/35 r. zł 155 491 21; Przeniesienie strat z ubiegłych lat zł 224 593 11; **Suma bilansu zł 21 039 997 41.**

Sumy pozabilansowe zł 215 771 20.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 6 000 000 00; Kapitał zapasowy zł 169 026 63; Kapitał rezerwowy zł 2 200 000 00; Fundusze zapomogowe zł 220 000 00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 702 793 46; Kapitał amortyzacyjny zł 4 490 935 11; Zobowiązania zł 6 257 242 21; **Suma bilansu zł 21 039 997 41.**

Sumy pozabilansowe zł 215 771 20.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty administracji zł 388 196 88; Koszty fabrykacji i transportu zł 1 904 016 74; Koszty fabrykacji w działach ubocznych zł 77 882 90; Koszty sprzedażne i handlowe zł 284 800 23; Koszty utrzymania oddziałów zł 251 133 99; Koszty kredytów krajowych i zagranicznych zł 545 841 73; Podatki państwowe i komunalne zł 1 457 501 87; Świadczenia społeczne zł 89 337 75; Różnice kursowe zł 22 327 42; Odpisy zł 55 378 73; Nadzwyczajne odpisy przez kapitał zapasowy zł 850 000 00; **Suma rachunku strat i zysków zł 5 926 418 24.**

ZYSKI. — Utarg za piwo zł 4 739 958 47; Utarg za odpadki zł 73 497 83; Utarg w działach ubocznych zł 96 496 76; Dochody z realności zł 5 043 87; Odsetki od papierów wartościowych zł 5 930 10; Z kapitału zapasowego zużyto zł 850 000 00; Strata w 1934/35 r. zł 155 491 21; **Suma rachunku strat i zysków zł 5 926 418 24.**

138

Towarzystwo Akcyjne Zakładów Hutniczych HUTA BANKOWA

Kapitał zakładowy 50 000 000 franków

Rok obrachunkowy 1934/1935

Bilans w dniu 30 czerwca 1935 r.

STAN CZYNNY

Nieruchomości:		Fr. fr.	Fr. fr.
Place		2 464 505·11	
Koncesje		1 569 557·22	
Budynki fabryczne i domy mieszkalne murowane i że- lazne.		16 644 920·94	
Urządzenia przemysłowe, ma- szyny, narzędzia		101 951 075·51	122 630 058·78

Kapitały obrotowe:

Kasa i banki	10 570 197·66	
Przekazy obce	1 444 198·09	
Wartości w portfelu	19 913 481·41	
Dłużnicy handlowi i różni dłu- żnicy	30 793 848·17	
Wpłaty, należne od akcjonar- juszków, którzy nabyli 40 000 akcyj, emitowanych w 1929 r.	222 000·00	
Materiały i wyroby	20 473 179·54	83 416 904·87
		206 046 963 65

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy:		Fr. fr.	Fr. fr.
194 000 akcji zakładowych . .	48 500 000·00		
6 000 akcji zamortyzowanych i zamienionych na 200 000 akcje użytkowe . . .	1 500 000·00	50 000 000·00	
Obligacje: Emisja 1930		25 000 000·00	

Amortyzacje i Kapitały zapasowe:

Premjum od akcji { w 1913 r.	3 040 028·43	
emitowanych { w 1929 r.	22 000 000·00	
Amortyzacja nieruchomości, urządzeń przemysłowych, maszyn, narzędzi	53 000 949·08	
Kapitał zapasowy statutowy . .	5 000 000·00	
Kapitał zapasowy na dywi- dendy	1 904 660·75	
Nadzwyczajny kapitał zapaso- wy (art. 41 Statutu).	95 787·63	
Fundusz na wątpliwe wierzy- telności i roboty nowe. . . .	3 243 708·48	
Kapitał rezerwowy na nieprze- widziane okoliczności	14 833 333·33	103 118 467·70

Wierzyciele:

Dostawcy i akcepty.	8 446 258·10	
Robocizna i różni wierzyciele .	15 631 420·85	
Dywidenda i kupony od obli- gacyj do wypłacenia.	621 255·00	24 698 933·95

Zyski i straty:

Pozostałość z roku operacyjne- go 1933/1934	2 966 276 13	
Zysk roku operacyjnego 1934/1935	263 285 87	3 229 562·00
		206 046 963 65

Bilans Zakładów w Polsce na dzień 30 czerwca 1935 r.

AKTYWA

Majątek stały:	zł
Grunty	1 865 547·76
Koncesje	1 067 337·50
Budynki fabryczne	7 700 069·03
Budynki gospodarcze	436 544·60
Budynki mieszkalne.	4 142 683 11
Urządzenia techniczne.	45 520 087·18
Inwentarz żywy	17 000 00
Ruchomości	231 270·20
Razem majątek stały	60 940 539 38

Majątek płynny:

Kasa i banki	350 561·95
Weksle w portfelu	506 736·17
Papiery { o oprocentowaniu stałym	224 632·00
wartość. { o dochodzie zmiennym . .	366 183·90
	590 815·90
Dłużnicy handlowi i dłużnicy różni: Udział w kapitale zakładowym or- ganizacji syndykatowych	627 000·00
Należności z tytułu operacyj handlo- wych z organizacjami syndykat. . .	2 408 782·86
Odbiorcy	1 720 707·38
Dostawcy	157 866·30
Różni.	552 970·74
Wątpliwe { w postępowaniu rewin- dycyjnem	348·10
należności { wynikające z operacyj handlowych przez organ- izacje syndykatowe	512 209·07
	5 979 884·45
Materiały { Materiały surowe	1 263 331·23
i wyroby { Materiały pomocnicze i pędne.	1 622 821·06
	2 347 579·84
	1 945 944·68
	7 179 676·81

Straty i zyski:

Pozostałość z ubiegłego roku opera- cyjnego	3 053 051·08
Strata roku sprawozdawczego 1934- 1935.	484 311·55
	3 537 362·63
	79 085 577 29

SUMY POZABILANSOWE

Weksle żyrowane w obiegu.	1 786 133 81
Zyra na wekslach gwarancyjnych, dotyczących wyłącznie Towarzystwa.	1 171 113·37
Zyra na wekslach gwarancyjnych Syndykatu Pol- skich Hut Żelaznych, poręczone solidarnie przez Uczestników Syndykatu	3 250 000·00

PASYWA

Kapitał zakładowy:	zł
Kapitał przeznaczony na działalność w Polsce	15 000 000·00
Kapitały rezerwowe:	
Fundusz rezerwowy	6 984 328 87
Rezerwa na wątpliwe wierzytelności i na nowe roboty	467 836 26
	7 452 165 13

Kapitał amortyzacyjny:

Amortyzacja koncesyj, budynków, urządzeń technicznych, inwentarza i ruchomości:	
Saldo z roku ubiegłego	27 218 831'95
Dopisano w roku sprawozdawczym 1934-1935.	516 494'03 27 735 325'98

Zobowiązania:

Banki	2 314 809'22
Wierzyciele	22 625 663'33
Akcepty	1 191 221'35
Dostawcy	1 386 978'51
Odbiorcy	41 953'08
Robocizna i różni wierzyciele	724 620'59
Sumy przechodnie:	
Rezerwy opodatkowane	532 922'64
Procenty zaliczone przez Sp. Akc. „Olkusz”.	79 917'46 612 840'10
	79 085 577'29

SUMY POZABILANSOWE

Zobowiązania z tyt. weksli żyrowanych w obiegu	1 786 133'81
Zobowiązania z tytułu żyrowania na wekslach gwarancyjnych, dotyczących wyłącznie Towarzystwa	1 171 113'37
Zobowiązania z tytułu żyrowania na wekslach gwarancyjnych Syndykatu Polskich Hut Żelaznych, poręczonych solidarnie przez uczestników Syndykatu	3 250 000'00
Zobowiązania względem wierzycieli zagranicznych	26 149 984'29

**RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW
ZAKŁADÓW TOWARZYSTWA W POLSCE****DEBET**

Koszty administracji ogólnej i wydziałów gospodarczych	2 836 626'50
Utrzymanie domów mieszkalnych, podwórz, ogrodzeń i przynależności	270 907'23
Wynagrodzenie, zapłacone Gwarectwu Hrabia Renard za dzierżawę jego walcowni i kolonii mieszkalnej na Dębowej Górze.	250 000'00
Podatki państwowe i komunalne.	922 778'59
Koszt własny wyrobów sprzedanych przez Towarzystwo.	22 369 435'70
Koszty sprzedaży	630 994'09
Procenty i skonta	1 025 785'94
Różnice kursowe	1 162'67
Odpisanie nieściągalnych należności	71 642'04
Odpisy amortyzacyjne budynków, urządzeń przemysłowych, inwentarza i ruchomości	516 494'03
	28 895 826'79

KREDYT

Kwota, uzyskana ze sprzedaży i przychód z eksploatacji zakładów	27 977 660'37
Odszkodowania, wynikające z umów regulujących produkcję.	432 919'87
Wpływy na poczet należności wątpliwych, odpisanych w latach poprzednich	935'00
Strata za rok sprawozdawczy 1934-1935	484 311'55
	28 895 826'79

Powyższe bilanse i rachunek strat i zysków zatwierdzone zostały przez Ogólne Zebranie Akcjonariuszów w dn. 20 grudnia 1935 r.

Za zgodność:

Przedstawiciel Towarzystwa w Polsce
Członek Rady Zarządzającej

(—) A. Garbiński

Powszechny Bank Związkowy w Polsce, S. A.

Bilans surowy na dz. 31 grudnia 1935 r.

STAN CZYNNY

zł

Kasa, Bank Polski, P. K. O., Bank Gospod. Krajow., Państw. Bank Rolny, bony Funduszu Inwestycyjnego oraz kupony	7 989 640'97
Waluty zagraniczne	406 116'69
Papiery wartościowe własne:	
a) pożyczki państwowe zł 540 400'32	
b) papiery hipoteczne zł 921 217'83	
c) akcje.	116 164'21
	2 621 782'36
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych	1 820 755'18
Towary	4 309'00
Banki krajowe	427 426'99
Banki zagraniczne	1 623 474'19
Weksle zdyskontowane	31 421 273'50
Rachunki bieżące (saldo debetowe):	
a) zabezpieczone zł 25 876 077'53	
b) niezabezpieczone zł 6 749 108'04	
	32 625 185'57
Pożyczki terminowe	4 813 221'84
Należności z tyt. układów konwersyjnych	38 007'08
Nieruchomości	5 243 994'87
Różne rachunki	7 623 101'93
Koszty	4 003 562'97
Oddziały	36 064 352'61
Należności z tyt. tranz. dewiz. na termin i reportowych	22 281 320'95
	159 007 526'70

STAN BIERNY

zł

Kapitały własne:	
a) zakładowy	zł 8 000 000'00
b) zapasowy	zł 923 000'00
c) inne rezerwy	zł 585 000'00
d) fundusz amortyzac. zł 506 328'64	
	10 014 328'64
Wkłady:	
a) terminowe	zł 4 688 042'91
b) a vista	zł 10 135 974'87
c) książeczki wkładowe zł 19 987 546'76	
	34 811 564'54
Rachunki bieżące (saldo kredytowe)	6 055 181'14
Zobowiązania inkasowe	10 716'35
Redyskonto weksli	18 460 891'32
Banki krajowe	4 625 936'12
Banki zagraniczne	15 533 321'67
Różne rachunki	6 712 182'31
Procenty, prowizje i różne zyski	4 563 137'48
Oddziały	35 983 565'91
Zobowiązania z tyt. tranz. dewiz. na termin i reportow.	22 236 701'22
	159 007 526'70
Gwarancje	zł 7 948 560'72
Inkaso	zł 8 121 388'94
	zł 16 069 949'66

129

**„Petrolea” Towarzystwo Akcyjne dla Przemysłu Oleju Skalnego
Spółka Akcyjna**

Bilans z dniem 30 kwietnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 100 329'00; Prawa naftowe zł 47 714'85; Budynki: przemysłowe zł 290 578'25, gospodarcze zł 34 199'63, mieszkalne zł 215 050'63, razem zł 539 828'51; Urządzenia techniczne zł 6 743 558'50; Inwentarz zakładowy i biurowy: żywy zł 5 758'70, martwy zł 78 373'99, razem zł 84 132'69; Koncesje zł 6 224'30; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 8 238'05; Papiery procentowe zł 56 356'10; Udziały w innych przedst. zł 60 355'00; Materjały: surowce zł 95 585'73, techniczne i pędne zł 608 569'06, razem 704 154'79; Produkty naftowe zł 1 191 527'57; Dłużnicy:

odbiorcy z 78 791'48, dostawcy z 836'50, różni z 1742 909'18, wątpliwe należ. z 11 267'48, razem z 1 833 804'64; Specjalny rachunek przejść. różnic kursowych z 127 729'06; Sumy przechodnie z 67 492'33; **Ogółem z 11 574 445'39.**
Udzielone gwarancje z 6 787 578'98.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 3 500 000'00; Kapitał rezerwowy z 1 529 754'99; Kapitał zapasowy z 2 000'00; II. Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego z 5 364 467'71, Dopisano w roku sprawozdawczym z 161 415'37, razem 5 525 883'08; III. Zobowiązania: Wierzyciele: dostawcy z 24 378'52, odbiorcy z 5 687'08, różni z 942 484'46, razem z 972 550'06; Zysk za rok admin. 1934/35 z 23 846'95, Zysk z lat ubiegłych z 20 410'31, razem z 44 257'26; **Ogółem z 11 574 445'39.**

Zobowiązania gwarancyjne 6 787 578'98.4.

Rachunek strat i zysków

za czas od 1 maja 1934 r. do 30 kwietnia 1935 r.]

WYDATKI. — Koszty administracji z 242 341'46; Koszty ruchu z 3 372 455'57; Koszty sprzedaży z 542 742'15; Odatki z 20 466'83; Podatki z 70 314'81; Amortyzacja z 162 881'32; Zysk z rok admin. 1934/35 z 23 846'95; **Razem z 4 435 049'09.**

PRZYCHODY. — Przychody z zakładów z 4 435 049'09; **Razem z 4 435 049'09.**

150

Akwawit Rektyfikacje Spirytusu, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 sierpnia 1935 r. §

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Place z 1 890 513'72; 2) udynki fabryczne z 1 704 531'44; 3) Budynki mieszkalne z 385 603'16; 4) Urządzenia fabryczne z 3 120 885'62; 5) Park przewozowy z 125 941'19; 6) Inwentarz zakładowy i biurowy z 18 101'02; Razem z 6 245 576'15; II. Majątek płynny: 7) Gotówka. a) w kasie z 8 878'80; b) w bankach z 517 227'58; 8) Papiery procentowe z 14 916'80; 9) Weksle w portfelu z 350 630'58; 10) Akcje z 1 707 950'29; 11) Udziały w Zach. Pol. Zjedn. Spir. (nom. wart. z 578 131'79) z 539 851'79; 12) Materiały pomocnicze i pędne z 29 037'49; 13) Dłużnicy: a) odbiorcy (wąt. należ. w postępow. rewindyk.) z 16 475'30; b) różni z 1 655 872'50; Razem z 4 840 841'18; III. Sumy przechodnie: 14) Opłaty skarbowe w postępowaniu rewindykacyjnym z 54 971'20; Strata z 78 497'82; **Ogółem z 11 219 886'35.** 15) Dłużnicy z tytułu obligata wekslowego z 535 000'00; 16) Udzielone gwarancje hipoteczne z 175 000'00; **Razem z 710 000'00.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 6 250 000'00; 2) Kapitał zapasowy ustawowy: a) saldo z roku ubiegłego z 540 170'30, b) odpisano stratę bilansową za rok 1933/34 z 39 366'22, c) dopisano niepodjętą dywidendę z 1 470'00; 3) Kapitały rezerwowe z 1 185 518'94; Razem z 6 870 793'62; II. Kapitał amortyzacyjny: 4) Kapitał amortyzacyjny: a) z roku ubiegłego z 3 307 241'92, b) odpisano wskutek likw. części mająt. z 98 438'52, c) dopisano amortyzacji za 1934/35 r. z 231 292'23; Razem z 3 440 095'63; III. Zobowiązania: 5) Wierzyciele: a) Banki: Kredyt, zabezpieczony kaucją hipot. (do wysokości \$ 500 000'00) z 757 380'46; b) Odbiorcy z 9 402'39; c) Różni z 32 922'98; 6) Fundusze i zobowiązania specjalne z 18 432'20; Razem z 818 138'03; IV. Inne pasywa: 7) Zaległa dywidenda z 2 022'50; 8) Przejściowe różnice kursowe z 88 837'17; Razem z 90 859'67; **Ogółem z 11 219 886'35.** 9) Obligo wekslowe z 535 000'00; 10) Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancj hipot. z 175 000'00; **Razem z 710 000'00.**

Zobowiązania zagraniczne wynoszą \$ 143 443'27 i fr. fr. 687'72.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 sierpnia 1935 r.

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej z 246 958'15; 2) Koszty fabrykacji z 216 906'26; 3) Świadczenia socjalne, obowiązujące przedsiębiorstwo, z 15 475'67; 4) Podatki państwowe i komunalne z 59 215'53; 5) Koszty kredytów z 53 413'16; 6) Różnice kursowe z 1 523'77; 7) Straty na aktywach z 58 842'03; 8) Odpisy amortyzacyjne z 231 292'23; **Ogółem z 883 626'80.**

ZYSKI. — 1) Towary z 3 017'29; 2) Dochód brutto z umów rektyfikacyjnych z 663 321'69; 3) Różne dochody z 138 790'00; Strata z 78 497'82; **Ogółem z 883 626'80.**

131

Browar Gambrinus, Spółka Akcyjna, dawniej D. Sercarz w Będzinie

Bilans za rok operacyjny 1934/1935 (od 1 października 1934 r. do 30 września 1935 r.)

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunty i budynki z 722 839'70; 2) Urządzenia techniczne z 1 062 781'56 3) Inwentarz zakładowy i biurowy z 168 604'03; II. Majątek płynny: 1) Gotówka, papiery procentowe i weksle z 75 833'25; 2) Surowce, półfabrykaty, fabrykaty, i materiały pomocnicze z 69 756'58; 3) Dłużnicy z 179 954'47; 4) Wątpliwe należności oraz należności w rewindykacji z 19 366'18; 5) Sumy przechodnie z 4 754'86; 6) Strata za 1934/1935 z 7 711'52; **Razem z 2 311 602'15.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Gwarancje wekslowe, różni za gwarancje z 27 250'00; 2) Weksle w obiegu z 37 109'21; Razem z 64 359'21.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 1 000 000'00; 2) Kapitał zapasowy z 42 332'12; II. Kapitał amortyzacyjny z 885 774'00; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele z 316 655'23; 2) Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 59 319'73; 3) Sumy przechodnie z 7 521'07; **Razem z 2 311 602'15.**

Sumy pozabilansowe. — 1) Różni za gwarancje i gwarancje wekslowe z 27 250'00; 2) Różni za weksle w obiegu z 37 109'21; Razem z 64 359'21.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW

STRATY. — 1) Strata za 1932/1933 z 14 600'53; 2) Strata za 1933/1934 r. z 12 188'85; 3) Koszty administracji z 81 027'08; 4) Koszty fabrykacji z 244 113'04; 5) Koszty kredytów z 25 480'48; 6) Podatki z 174 126'58; 7) Amortyzacja z 46 810'21; 8) Odpisy z 8 884'80; 9) Inne wydatki z 4 036'30; **Razem z 611 267'87.** §

ZYSKI. — 1) Kapitał zapasowy: strata z 1932/33 r. i 1933/34 r. z 26 789'38; 2) Dopisy z 505'65; 3) Komorne i różne dochody z 4 459'06; 4) Różnice kursowe z 5 618'21; 5) Zysk brutto na fabrykacji z 566 184'05; 6) Strata za 1934/1935 r. z 7 711'52; **Razem z 611 267'87.**

159

Syndykat Plantatorów Chmielu, Sp. Akc. w Warszawie

Bilans! w dn. 30 czerwca 1935 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place i budynki z 655 627'92; Maszyny, urządzenia mechaniczne, inwentarz martwy z 80 051'59; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 13 724'18; Papiery procentowe z 3 620'50; Weksle w portfelu z 38 695'00; Chmiel, materiały pomocnicze, różne towary z 43 780'30; Dłużnicy: dostawcy, odbiorcy, różni z 114 171'38; Sumy przechodnie: 3% Pożyczka inwestycyjna i inne z 2 265'00; Strata za rok operacyjny 1934/35 z 10 923'15; **Razem z 962 859'02.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje z 47 455'00 Weksle w obiegu z własnym żyrem z 526 123'60; **Ogółem z 1 536 437'62.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 400 000'00; Wpłaty na powiększenie kapitału zakładowego z 25 000'00; Kapitał zapasowy z 21 417'34; Kapitał amortyzacyjny z 162 182'74; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty z 7 512'00; Banki z 116 485'00; Dostawcy, odbiorcy, różni z 228 717'46; Sumy przechodnie z 1 544'48; **Razem z 962 859'02.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje wydane z 47 455'00; Żyro weksli z 526 123'60. **Ogółem z 1 536 437'62.** §

Rachunek strat i zysków

Winien. — Strata na dłużnikach z 2 360'00; Strata na różnych towarach z 1 096'18; Koszty administracji z 36 390'00; Koszty handlowe i sprzedaży z 40 941'60; Koszty kredytów z 19 848'09; Podatki i opłaty stempłowe z 19 353'34; Świadczenia socjalne z 2 923'67; Różnice kursowe z 457'71; Amortyzacja z 18 440'73; **Razem z 141 811'32.**

Ma. — Zysk brutto na sprzedaży chmielu z 130 888'17; Strata za rok operacyjny 1934/35 z 10 923'15; **Razem z 141 811'32.**

135

R. Barcikowski, S. A. Fabryka Chemiczna — Poznań

Bilans po dzień 30 czerwca 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty fabryczne z 193 795 00; Budynki z 936 770 73; Maszyny i urządzenia: a) Centrala z 251 244 42; b) Gdynia z 11 102 24; Ruchoomości: a) Centrala z 61 906 53; b) Gdynia z 392 50; Samochody z 6 325 20; Razem z 1 531 536 62; II. Majątek płynny: Kasa: Centrala z 23 273 27; Gdynia z 346 39; Banki: Centrala z 10 841 61; Gdynia z 2 549 49; Papiery procentowe: w portfelu z 325 00, w kaucjach z 5 779 25, wpłaty na Poż. Inw. z 5 730 00; Dostawcy z 112 874 53; Odbiorcy: Centrala z 985 229 41; Gdynia z 18 880 06; Weksle w portfelu z 23 304 35; Towary, zapasy Centrala z 600 897 47; Gdynia z 56 151 33; Sumy przechodnie z 2 110 00; Razem z 1 848 292 16; Suma ogólna z 3 379 828 78; Weksle zdyskontowane z 404 980 71; **Razem z 3 784 809 49.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 650 000 00; Kapitał rezerwowy stan z dn. 1/VII 1934 r. z 99 459 42, dopisano 1934/35 z 3 670 33; Rezerwa specjalna z 410 214 78; II. Kapitał amortyzacyjny: stan z 1/VII 1934 r. z 575 450 24, dopisano 1934/35 z 75 034 04; III. Zobowiązania: a) Długoterminowe hipoteki z 200 000 00; b) Krótkoterminowe: Akcepty: z 185 857 89; Banki z 19 701 85; Zaległe podatki z 1 903 71; Dostawcy Centrala z 1 022 997 74; Gdynia z 51 043 96; Odbiorcy z 34 886 22; Sumy przechodnie z 27 592 38; Kaucje z 500 00; Dywidenda z 970 28; Wpłaty personelu na Poż. Inwest. z 155 00; IV. Zyski: Zysk za 1934/35 Centrala z 12 465 71; Zysk za 1934/35 Gdynia z 7 925 23; Razem z 3 379 828 78; Obligo wekslowe z 404 980 71; **Suma ogólna z 3 784 809 49.**

Uwaga: Zobowiązania zagraniczne wynoszą z 234 845 77.

Rachunek zysków i strat per 30 czerwca 1935 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej z 152 832 54; Koszty handlowe z 41 104 86; Koszty fabrykacji z 616 673 50; Koszty sprzedaży i ekspedycji z 182 930 45; Podatki z 61 120 79; Świadczenia socjalne z 27 671 75; Ubezpieczenia rzeczowe z 4 058 84; Koszty kredytów z 131 233 24; Odpisy na dłużnikach z 40 915 11; Utrzymanie nieruchomości z 4 233 26; Utrzymanie maszyn i urządzeń z 10 941 96; Utrzymanie ruchomości z 709 49; Odpisy na amortyzację z 75 034 04; Zysk ogólny z 20 390 94; **Suma ogólna z 1 369 850 77.**

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży z 1 318 218 26; Odsetki uzyskane z 33 170 16; Różnice kursowe na walutach z 10 537 12; Zysk Oddziału w Gdyni z 7 925 23; **Suma ogólna z 1 369 850 77.**

Po wiardzamy zgodność powyższego bilansu oraz rachunku zysków i strat po dzień 30 czerwca 1935 r. z inwenturami i księgami handlowymi firmy „R. Barcikowski” Sp. Akc. w Poznaniu — stosownie do sprawozdania. (—) A. Thiel
Dyplomowany i przysięgły rzeczoznawca księgowości.

146

Galicyskie Karpackie Naftowe Towarzystwo Akcyjne, dawniej

Bergheim & Mac Garvey, Spółka Akcyjna

Bilans z dniem 30 kwietnia 1935 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty z 744 064 02; Prawa naftowe z 9 999 357 60; Budynki: fabryczne z 2 513 387 60, gospodarcze z 489 944 20, mieszkalne z 4 308 535 22, razem z 7 311 867 02; Urządzenia: kopalniane z 39 903 961 33, techniczne z 18 673 488 44, razem z 58 577 449 77; Inwentarz: żywy z 12 833 10, martwy z 452 020 45, razem z 464 853 55; Patenty z 2 500 00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 84 481 44; Papiery procentowe z 570 504 55; Akcje i udziały w innych przedś. z 6 450 869 00; Materjały: surowce z 1 167 121 82, techniczne z 4 426 997 01, razem z 5 594 118 83; Produkty naftowe z 6 975 492 27; Półfabrykaty z 94 878 56; Gotowe wyroby i towary z 647 877 85; Dłużnicy: odbiorcy z 164 045 81, dostawcy z 10 079 98, różni z 9 288 266 73, wątpliwe należn. z 32 472 47, razem z 9 494 864 99; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 442 918 89; Sumy przechodnie z 103 848 34; **Ogółem z 107 559 946 68;**

Udzielone gwarancje z 27 515 134 67.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy z 47 775 000 00; Kapitał rezerwowy z 20 241 156 49; Kapitał zapasowy z 5 000 00; II. Fundusz amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego z 1 178 116 92, Dopisano w roku sprawozd. z 959 255 12, razem z 2 137 372 04; III. Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty z 89 867 82, banki z 30 089 361 80, dostawcy z 74 447 99, odbiorcy z 76 196 14, różni z 6 900 839 07, razem z 37 230 712 82, Sumy przechodnie z 3 393 38; Zysk za rok admin. 1934/35 z 120 528 90, Zysk z lat ubiegłych z 46 783 05, razem z 167 311 95; **Ogółem z 107 559 946 68.**

Zobowiązania gwarancyjne z 27 515 134 67.

Rachunek strat i zysków za czas od 1 maja 1934 r.

do 30 kwietnia 1935 r.

WYDATKI. — Koszty administracji z 467 775 43; Koszty ruchu z 15 251 250 62; Koszty sprzedaży z 2 430 846 01; Odsetki z 1 382 185 11; Podatki z 469 909 99; Amortyzacja z 996 196 25; Zysk za rok admin. 1934/35 z 120 528 90; **Razem z 21 118 692 31.**

PRZYCHODY. — Dochody z zakładów z 21 108 147 06; Różnice kursowe z 10 545 25; **Razem z 21 118 692 31.**

151

*Podróżujcie samolotami!
Korzystajcie
z poczty lotniczej!*

TARYFA CELNA

*wydana w formie kartkowej
stale uzupełniana
według aktualnego stanu*

Cena Taryfy zł 40 —

Cena „Uzupełnień” zł 7 — kwartalnie

Nakładem Tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAŁATWIA WSZYSTKIE OPERACJE BANKOWE

PRZYJMUJE WSZELKIEGO RODZAJU WKŁADY, ZAPEWNIAJĄC WKŁADCOM KORZYSTNE OPROCENTOWANIE, PEŁNE BEZPIECZEŃSTWO I CAŁKOWITĄ TAJEMNICĘ.

EMITUJE LISTY ZASTAWNE I OBLIGACJE, DAJĄCE NABYWCOM ZUPEŁNĄ PEWNOŚĆ I WYSOKĄ RENTOWNOŚĆ.

UDZIELA Z NAGROMADZONYCH KAPITAŁÓW I POWIERZONYCH PRZEZ SKARB PAŃSTWA FUNDUSZÓW RÓŻNEGO RODZAJU KREDYTÓW, FINANSUJĄC ROZWOJ GOSPODARCZY KRAJU.

Kapitał zakładowy i rezerwy	z	197 084 577
Wkłady i lokaty	z	803 366 194
Udzielone kredyty	z	1 881 568 914
Suma bilansowa w dn. 31/XII 1934 r. z		2 211 129 283
Obrót roczny	z	18 389 906 000

Centrala i Oddział Główny Banku Gospodarstwa Krajowego
WARSZAWA, ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY:
KRAJOBANK

CENTRALA TELEFONICZNA
8-02-60

BANK POSIADA 18 ODDZIAŁÓW PROWINCJONALNYCH W POLSCE
I KORESPONDENTÓW W CAŁYM ŚWIECIE

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZNE
POLISH PETROLEUM COMPANY NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
KREBSMARKT 7/8 MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINERYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMAROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK NAJŚCISLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWARTOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”, DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNIĄ UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

**OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI**

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
